

2016. GADA

PUBLISKAIS PĀRSKATS

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

AFI - Vienotā attīstības finanšu institūcija

AN - akcīzes nodoklis

Atļūdzības likums - Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atļūdzības likums

CFLA – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra

DP - darbības programma

EEZ – Eiropas Ekonomikas zona

EIB - Eiropas Investīciju banka

EK – Eiropas Komisija

EPAB - Eiropas Padomes Attīstības banka

ERAB - Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka

ES - Eiropas Savienība

ESM - Eiropas Stabilitātes mehānisms

FCTK - Finanšu un kapitāla tirgus komisija

IIN - iedzīvotāju ienākumu nodoklis

IKP – iekšzemes kopprodukts

IUB - Iepirkumu uzraudzības birojs

Ministrija – Finanšu ministrija

MK - Ministru kabinets

OECD - Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija

PB - Pasaules Banka

PPP - Publiskā un privātā partnerība

PVN - Pievienotās vērtības nodoklis

SVF – Starptautiskais Valūtas fonds

UIN - uzņēmumu ienākuma nodoklis

VID - Valsts ieņēmumu dienests

ZIB - Ziemeļu Investīciju banka

2016. Latvijai ir bijis dinamisks un uz attīstību vērsts gads. Ir gan uzsākti, gan arī jau paveikti dažādi nozīmīgi darbi, tostarp Latvijas nodokļu sistēmas sakārtošanai, ēnu ekonomikas apkarošanai un efektīva valsts budžeta sagatavošanai. Tā ir tikai daļa no iecerētā, taču Latvija ir uz pareizā ceļa. Tieši tāpēc ikvienam mūsu izvirzītajam mērķim jābūt pārdomātam un gudram, lai visi kopīgi mēs spētu veidot stipru valsti.

Šajā gadā Finanšu ministrija ir plaši sadarbojusies ar dažādām iesaistītām pusēm, lai diskusiju ceļā nonāktu pie efektīviem risinājumiem, no kā iegūtu visas puses. Būtiska ir bijusi sociālo un sadarbības partneru, uzņēmēju, Pasaules bankas un nodokļu ekspertu aktīvā iesaiste Latvijas nodokļu sistēmas izvērtēšanā. Ir veikta virkne nepieciešamo priekšdarbu, lai jau

2017. gadā sagatavotu Latvijas nodokļu reformas plānu, kura sekmīgas īstenošanas rezultātā tiktu mazināta ienākumu nevienlīdzība, nodrošināta uzņēmējdarbībai labvēlīga vide Latvijā, kā arī mazināta ēnu ekonomika.

Arī 2017. gada budžeta plānošanas process tika vērsts uz pieejamo resursu efektīvizēšanu – tika veikta rūpīga esošo izdevumu pārskatīšana nozarēs, kā rezultātā iegūti papildu 64,2 miljoni eiro, kas tika novirzīti nozaru prioritārajiem pasākumiem. Attiecīgi papildu finansējums tika piešķirts izglītības un veselības reformu īstenošanai, tāpat arī atalgojuma reformas ieviešanai lekšlietu ministrijas iestāžu un leslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm. Tāpat papildu līdzekļi piešķirti, lai veicinātu ambulatoro un stacionāro veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību, kā arī sekmētu reģionālo attīstību. Budžeta izdevumu pārskatīšana turpmāk būs regulāra prakse.

Tāpat jāatzīmē, ka 2016. gadā izstrādāts un pieņemts Valsts iestāžu ēnu ekonomikas ierobežošanas plāns, kas paredz nodokļu nomaksas veicināšanu, risinājumus ēnu ekonomikas mazināšanai dažādās jomās, kontrolējošo iestāžu kapacitātes veicināšanu, efektīvu sodu izskatīšanas sistēmu un efektīvu nodokļu politiku. Izstrādāts arī Finanšu sektora attīstības plāns 2017. – 2019. gadam, kas paredz finanšu sektora attīstības galvenās prioritātes – inovāciju, digitalizāciju un starptautisko konkurētspēju. Kā būtiskākais ieguvums jāuzsver kreditēšanas iespējas uzņēmumiem un mājsaimniecībām, kas pieaugs par 10%.

Sekmīgi īstenoto pārmaiņu veiksmes atslēga šajā gadā viennozīmīgi ir bijusi sadarbība, un es novēlu, lai arī 2017. gadā mēs turpinātu strādāt cieši plecu pie pleca, lai šajā gadā veiksmīgi uzsāktais kurss spētu mūs nest pie jauniem panākumiem arī turpmākos gados.

Finanšu ministre

Dana Reizniece-Ozola

Finanšu ministrijas darbības stratēģija 2014. – 2016. gadam

Ministrijas misija ir veidot stabilu finanšu sistēmu ilgtspējīgai Latvijas attīstībai un iedzīvotāju labklājībai.

Ministrijas stratēģijā noteikti šādi darbības virzieni:

- Valsts budžeta vadība;
- Pašvaldību finansēšana un finanšu uzraudzība;
- Valsts pārvaldes atbildības politika;
- Valsts nodokļu, muitas un grāmatvedības vadība;
- Valsts fiskālās politikas vadība;
- Finanšu tirgus politikas vadība;
- ES fondu, Norvēģijas finanšu instrumenta un Šveices programmas vadība;
- Ārvalstu finanšu palīdzības un ES fondu līdzekļu revīzija;
- Latvijas prezidentūras ES padomē funkciju īstenošana ministrijas kompetencē;
- Iekšējā audita politikas vadība;
- Valsts resursu politikas vadība.

Ministrijas galvenās prioritātes:

- Nodrošināt finansējumu valsts attīstībai, veidojot budžetu atbilstoši ilgtspējīgas fiskālās politikas principiem;
- Nodrošināt uz valsts ilgtermiņa attīstību orientētu finanšu, ieguldījumu un nodokļu politiku;
- Veicināt sabiedrības izpratni par stabilu finanšu sistēmu, kā arī par Latvijas kā eirozonas dalībvalsts pienākumiem un ieguvumiem;
- Pilnveidot Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības tiesisko regulējumu Latvijas prezidentūras laikā, lai novērstu krīzes laikā atklātās nepilnības;
- Turpināt ar valsts integrāciju eirozonā saistīto procesu efektīvu plānošanu un īstenošanu.

Finanšu ministrijas juridiskais statuss, funkcijas un politikas jomas

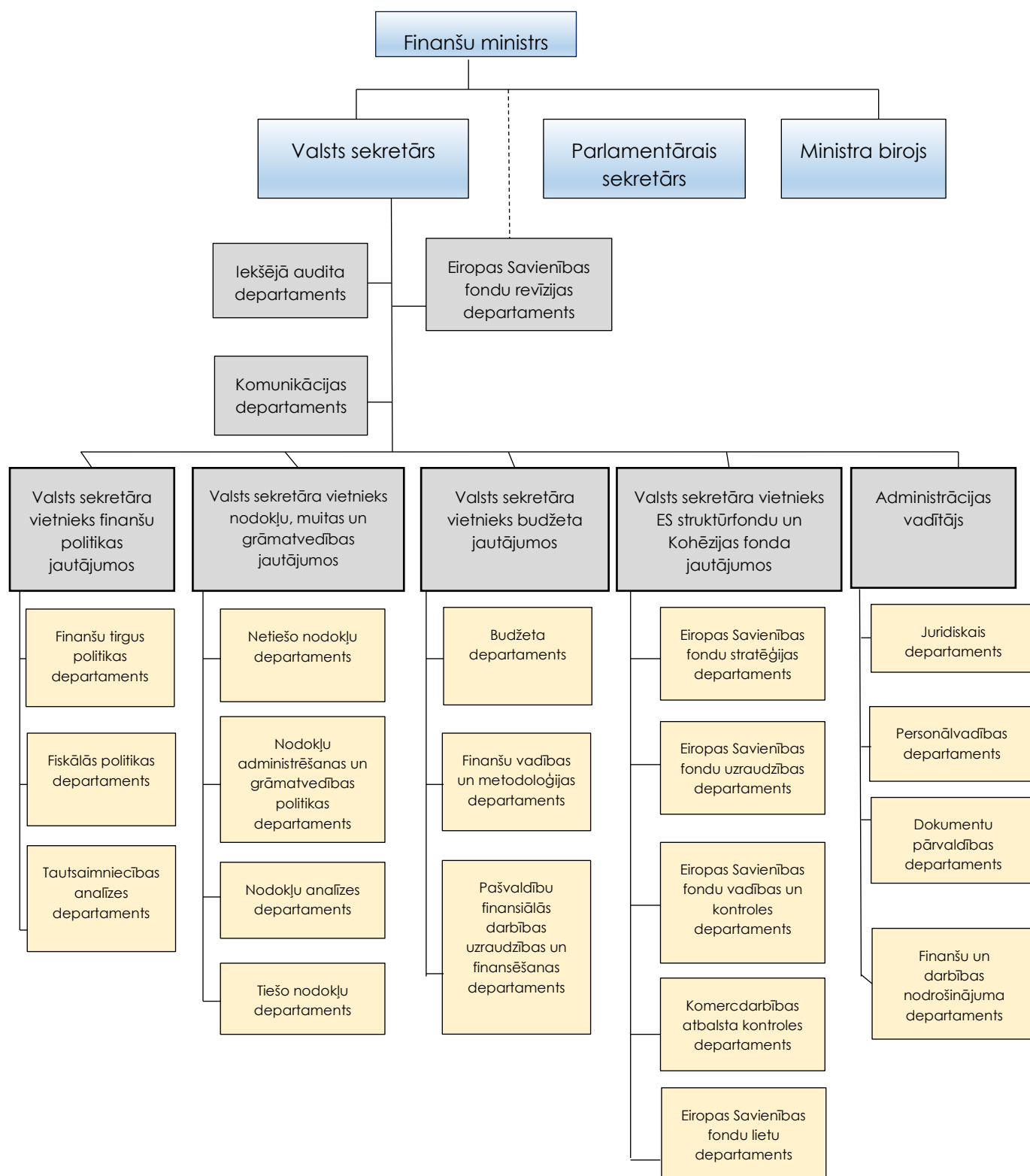
Ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde finanšu nozarē, kura izstrādā valsts finanšu politiku, kā arī organizē un koordinē finanšu politikas īstenošanu. Tāpat ministrija izstrādā un īsteno:

- Valsts un pašvaldību budžeta politiku;
- Īstermiņa un ilgtermiņa finanšu politiku;
- Valsts sektora darba samaksas politiku;
- Nodokļu politiku;
- Muitas darbības politiku;
- Grāmatvedības un komercsabiedrību revīzijas politiku;
- Finanšu tirgus politiku;
- Komerccarbības atbalsta kontroles politiku;
- Ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu, ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzekļu koordinācijas un izmantošanas vadības politiku;
- Iekšējā audita politiku;
- Azartspēļu un izložu organizēšanas politiku;
- Sabiedriskā labuma organizācijas politiku;
- Valsts un patērētāju interešu aizsardzības politiku dārgmetālu, dārgakmeņu un to izstrādājumu izmantošanas jomā.

Ministrijas juridisko statusu, funkcijas, uzdevumus, kompetenci, tiesības un tiesiskuma nodrošināšanas kārtību nosaka saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu 2003. gada 29. aprīlī izdotajiem MK noteikumiem Nr. 239 "[Finanšu ministrijas nolikums](#)".

Ministrijas struktūru, darba organizāciju un amatpersonu kompetenci nosaka saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu 2014. gada 1. oktobrī izdoto [Finanšu ministrijas reglamentu](#).

Ministrijas struktūrshēma

PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES UN KAPITĀLSABIEDRĪBAS, KURĀS MINISTRIJA IR VALSTS KAPITĀLA DAĻU TURĒTĀJA

Ministrijas padotībā 2016. gadā ir:

- **Valsts kase** (www.kase.gov.lv), kuras virsmērķis ir būt dinamiskai un mūsdienīgai, uz sniegto pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanu orientētai, iestādei. Vadoties pēc labākās finanšu vadības prakses, iestāde efektīvi un droši vada un uzrauga valsts finanšu vadības procesus atbilstoši valsts un tās iedzīvotāju interesēm;
- **Valsts ieņēmumu dienests** (www.vid.gov.lv), kura virsmērķis ir taisnīga nodokļu administrēšana, sabiedrības un komercdarbības aizsardzība. Iestāde īsteno Latvijas valsts, kā arī ES noteiktās prasības un prioritātes, vadoties pēc labas pārvaldības un kopējā sabiedriskā labuma principiem;
- **Iepirkumu uzraudzības birojs** (www.iub.lv), kura virsmērķis ir valsts pārvaldes funkciju īstenošana iepirkuma procedūru uzraudzībā;
- **Centrālā finanšu un līgumu aģentūra** (www.cfla.gov.lv), kuras virsmērķis ir nodrošināt ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu, kā arī citu ārvalstu finanšu instrumentu piešķirto līdzekļu administrēšanu;
- **Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija** (www.iaui.gov.lv), kuras virsmērķis ir valsts pārvaldes funkciju īstenošana izložu, azartspēļu un preču, un pakalpojumu loteriju organizēšanas uzraudzībā, lai nodrošinātu minēto jomu regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi.

Ministrija 2016. gadā ir valsts kapitāla daļu turētāja šādās kapitālsabiedrībās:

- Valsts akciju sabiedrībā “**Latvijas Loto**”;
- Valsts akciju sabiedrībā “**Valsts nekustamie īpašumi**”;
- Akciju sabiedrībā “**Augstsprieguma tīkls**”;
- Valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “**Latvijas proves birojs**”;
- **AFI**.

MINISTRIJAS PRIORITĀRIE UZDEVUMI 2016. GADĀ

Saskaņā ar Finanšu ministrijas stratēģiju 2014. – 2016. gadam, ministrija 2016. gadā bija izvirzījusi vairākus būtiskākus uzdevumus:

1. Veikt visu ministriju budžetu bāzes izdevumu pārskatīšanu, padziļināti izvērtējot Veselības nozari, izstrādājot 2017. gada budžeta likumprojektu.
2. Pilnveidot likuma "Par valsts budžetu 2017. gadam" un turpmāko gadskārtējo valsts budžeta likumu paskaidrojumus, veicinot budžeta uztveramību, pārskatāmību, kā arī palielinot budžeta izdevumu sasaisti ar attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un mērķiem.
3. Veikt valsts nekustamo īpašumu optimizāciju, samazinot valsts īpašumā esošo nekustamo īpašumu skaitu, kas netiek izmantots valsts pārvaldes funkciju nodrošināšanai, un veicinot valsts īpašumā esošo nekustamo īpašumu stāvokļa uzlabošanu.
4. Sadarbībā ar valdības sociālajiem partneriem, izstrādāt vidēja termiņa valsts nodokļu politikas pamtnostādnes, īpašu uzmanību veltot nodokļu sloga pārņemšanai no darbaspēka uz ienākumu no kapitāla un kapitāla pieauguma, uz patēriņu, uz nekustamo īpašumu un uz dabas resursu izmantošanu.
5. Izstrādāt Finanšu sektora attīstības plānu 2017. - 2019. gadam, definējot politikas ietvaru finanšu tirgus attīstībai, tai skaitā stiprinot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku novēršanas sistēmu.
6. Koordinēt ES fondu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" specifisko atbalsta mērķu un citas ārvalstu finanšu palīdzības programmu kvalitatīvu un ātru uzsākšanu un sekmīgu un savlaicīgu īstenošanu, nodrošinot šo programmu vadību.
7. Sagatavoties sarunu uzsākšanai ar donovalstīm par EEZ un Norvēģijas finanšu instrumentu jaunā perioda saprašanās memorandiem 2014.-2021.gadam.
8. Nodrošināt sadarbību starp ministrijas resora iestādēm un citām AFCOS padomē iesaistītajām iestādēm, lai efektīvāk veiktu krāpšanas gadījumu atklāšanu un izmeklēšanu.
9. Izstrādāt iekšējā audita politikas stratēģiju 2017. - 2021. gadam.
10. Apstiprināti visi ES direktīvu publisko iepirkumu jomā ieviešanai nepieciešamie normatīvie akti.

Ministrijas politikas jomu makroietekmes rezultāti

Tabula Nr.1

Rezultatīvais rādītājs 2016. gadā	Plānotais	Izpilde
Vispārējās valdības budžeta strukturālā balance, % no IKP	-0,9	0,2
Vispārējās valdības kopējais parāds, % no IKP	32,2	40,1
ES fondu kopējais kļūdas līmenis %	<2	<2
Darbspēka nodokļu slogs strādājošajam ar diviem apgādājamajiem un vidējo darba algu %	34,0	35,0
Nodokļu ieņēmumi % no IKP. Netiešo nodokļu ieņēmumu pieaugums 2016.gadā pārsniedza atbilstošo makroekonomisko rādītāju pieaugumu, ņemot vērā pozitīvu efektu no ēnu ekonomikas apkarošanas un nodokļu administrēšanas uzlabošanas pasākumiem	aptuveni 1/3 no IKP	29,7%

Īstermiņa un ilgtermiņa finanšu politika

Līga Kļaviņa, valsts sekretāres vietniece finanšu politikas jautājumos

Valsts sekretāres vietniece
finanšu politikas jautājumos

Finanšu tirgus
politikas
departaments

Fiskālās politikas
departaments

Tautsaimniecības
analīzes
departaments

Valsts fiskālās politikas vadības, finanšu tirgus politikas vadības, darbības rezultātu rezultatīvie rādītāju izpilde un to novērtējums

Vispārējās valdības budžetā 2016. gadā bijis 3,4 milj. eiro jeb 0,01% no IKP nominālais pārpalikums¹. Atbilstoši likumam "Par valsts budžetu 2016. gadam" vispārējās valdības budžeta bilance tika plānota ar deficītu 1,0% apmērā no IKP. Salīdzinājumā ar likumā "Par valsts budžetu 2016. gadam" plānoto 2016. gada vispārējās valdības budžeta bilances līmenis nomināli ir uzlabojies par 264,3 milj. eiro. Kā būtiskākās komponentes, kas veido mazāku deficītu nekā prognozēts, ir lielāki nodokļu ieņēmumi, ņemot vērā pozitīvu efektu no ēnu ekonomikas apkarošanas un nodokļu administrēšanas uzlabošanas pasākumiem, neplānoti nenodokļu ieņēmumi no konfiscētiem noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem kā arī izdevumu samazinājums, galvenokārt, dēļ zemākām investīcijām ES fondu projektu īstenošanai. Dinamikā vispārējās valdības budžeta bilance 2016. gadā salīdzinājumā ar 2015. gadu ir uzlabojusies par 1,3 procentpunktiem no IKP, un ir zemākā kopš 1998. gada, kad iepriekš pēdējo reizi bilanci bijis neliels pārpalikums.

2016. gadā vispārējās valdības ieņēmumi salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauguši par 4,3%, kas ir ātrāks pieauguma temps nekā tas ir bijis ekonomikas izaugsmi. Tikmēr vispārējās valdības izdevumos tikai tērēts par 0,8% vairāk nekā 2015. gadā. Salīdzinot ar 2015. gada līmeni, ieņēmumi attiecībā pret IKP palielinājušies par 0,6 procentpunktiem, sasniedzot 36,4% no IKP, savukārt pārdaļītie resursi vispārējās valdības budžeta izdevumos samazinājās par 0,7 procentpunktiem un veidoja 36,3% no IKP.

Tabula Nr.2

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība 2016	
		Plānotais	Izpilde
Nodrošināt ekonomiskajā ciklā sabalansēta budžeta plānošanu	Vidēja termiņa budžeta ietvara likumos attiecīgajā gadā plānotā vispārējās valdības strukturālās bilances minimālā vērtība (% no IKP)	- 0,9	0,2

¹ Atbilstoši vispārējās valdības budžeta deficīta un parāda 2017. gada aprīļa notifikācijas datiem (20.04.2017.)

Nodrošināt, ka budžeta izpildes gaitā tiek ievērots ekonomiskā ciklā sabalansēta budžeta nosacījums.	Attiecīgajā gadā vispārējās valdības strukturālās bilances maksimālā pieļaujamā novirze samazināšanās virzienā (% no IKP)	0,5	-1,0
	Attiecīgajā gada un iepriekšējā gada vispārējās valdības strukturālās bilances noviržu vidējā vērtība samazināšanās virzienā (% no IKP)	0,25	-0,4
Nodrošināta institūciju, kas sniedz finanšu instrumentu valsts atbalsta programmas, integrācija un valsts atbalsta programmu izvērtēšana.	Iestāžu skaits, kas sniedz valsts atbalsta programmas finanšu instrumentu veidā (skaits).	1	1
Nodrošināta valsts interešu pārstāvība starptautiskajās organizācijās finanšu jautājumos un sadarbības pilnveidošana.	Sagatavoto vadības līmeņa sanāksmju skaits.	4	8

Valsts fiskālās politikas vadība

Valsts fiskālās politikas mērķis ir īstenot valsts sabalansētu attīstību veicinošu fiskālo politiku ar tiesiskajiem un plānošanas instrumentiem, starptautiskās sadarbības instrumentiem, kā arī ES budžeta instrumentiem

2016. gadā paveiktais

2016. gadā Latvijas Stabilitātes programma 2016. - 2019.gadam tika iesniegta Eiropas Komisijai līdz 15. aprīlim, Stabilitātes un izaugsmes pakts (turpmāk – SIP) paredz, ka valstīm, kuras īsteno būtiskas strukturālās reformas, tiek atļauts noteikt mazāk stingrus budžeta deficīta mērķus, ko šajā Stabilitātes programmā izmantoja arī Latvija, piesakot īstenotos pasākumus veselības nozarē kā strukturālo reformu ar ilgtermiņa pozitīvu efektu uz publisko finanšu ilgtspēju.

Stabilitātes programma tika sagatavota būtiskas ārējās ekonomiskās vides nenoteiktības apstākļos (ekonomiskā recesija Krievijā, vājā ekonomikas izaugsme eirozonā, joprojām neatrisinātā imigrācijas problēma, kā arī izaugsmes tempu palēnināšanās pasaules otrajā lielākajā ekonomikā Ķīnā).

Latvijas fiskālās politikas vispārējais mērķis ir ilgtspējīgi kāpināt iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Fiskālās politikas mērķi, kas vienlaikus ir arī vidēja termiņa budžeta politikas prioritārie attīstības virzieni ir sekojoši:

- 1) valsts aizsardzības spēju palielināšana, kāpinot valsts aizsardzības finansējumu pret IKP līdz 2% 2018. gadā un nodrošinot finansējuma saglabāšanu sasniegtajā apmērā 2019. gadā;
- 2) ilgtspējīgas un sabalansētas valsts ekonomiskās attīstības veicināšana, valsts budžeta iespēju robežās primāri nodrošinot finansējuma pieaugumu aizsardzībai, iekšējai drošībai, veselībai un izglītībai;
- 3) iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzības mazināšana, pakāpeniski palielinot minimālo algu un ieviešot progresīvo iedzīvotāju ienākumu nodokļa neapliekamo minimumu;
- 4) nodokļu ieņēmumu apjoma pret IKP pakāpeniska palielināšana līdz 1/3 no IKP, pamatā uzlabojot nodokļu iekasējamību.

Strukturālā vispārējās valdības budžeta bilances mērķis, kas ietver pieteiktās atkāpes veselības sistēmas reforma SIP elastības izmantošanā, 2017. gadā ir -1,0% no IKP, 2018. gadā ir -1,1% no IKP un 2019. gadā ir -1,0% no IKP.

Veiksmīgi noorganizēta Finanšu ministrijas diskusija "Eirozona kā kodols Eiropas Savienībai: Latvijas iespējas un ierobežojumi", kurā piedalījās finanšu ministre Dana Reizniece-Ozola un Eiropas Komisijas viceprezidents Valdis Dombrovskis. Diskusiju vadīja A/S "Swedbank" galvenais ekonomists Mārtiņš Kazāks un to apmeklēja vairāk kā 100 ietekmīgu personu. Kopā ar sabiedrību, medijiem un ekspertiem tika apspriests, kas Latvijai būtu jāņem vērā no ekonomiskā un politiskā viedokļa, lai noturētos pirmā ātruma Eiropā. Sevišķi ņemot vērā situācijas attīstību saistībā ar Apvienotās Karalistes dalību Eiropas Savienībā. 2016. gada septembrī finanšu ministre Dana Reizniece-Ozola piedalījās Eiropas Komisijas (EK) rīkotajā konferencē "Uz rezultātu orientēts ES budžets", paužot savu viedokli diskusiju panelī par nepieciešamajiem pielāgojumiem Eiropas Savienības (ES) budžetā pašreizējā plānošanas periodā laika posmā no 2014. līdz 2020. gadam un nepieciešamajām iestrādņēm nākamā plānošanas perioda finanšu ietvarā pēc 2020. gada.

Lai nodrošinātu Latvijai ES fondu pieejamību arī pēc 2020. gada, sadarbībā ar Ārlietu ministriju un MP biroju ir uzsākts sagatavošanās darbs, identificējot Latvijas intereses sarunās par jauno Eiropas Savienības daudzgadu finanšu shēmu pēc 2020. gada. Ir sniegts atbalsts Ārlietu ministrijai, sagatavojot sākotnējo pozīciju par Eiropas Savienības daudzgadu finanšu shēmu pēc 2020. gada.

Nodrošināta Latvijas prioritāšu atspoguļošana un interešu paušana Eiropas Savienības budžeta un klimata finansēšanas jautājumos, t.sk.:

par Padomes rekomendāciju projektu Eiropas Parlamentam par Eiropas Komisijas atslogošanu saistībā ar 2014.saimnieciskā gada budžeta izpildi;

par Padomes secinājumu projektu Eiropas Savienības 2017.gada budžeta vadlīnijām;

iesniegti priekšlikumi Padomes Regulai, ar ko groza Regulu (ES, Eurotam) Nr. 609/2014 par metodēm un procedūru, lai padarītu pieejamus tradicionālos PVN un nacionālā kopienākuma pašu resursus, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības;

2017. gada ES budžeta apstiprināšana. Panāktā vienošanās atbilst LV interesēm un paredz saglabāt nepārtrauktu finansējuma pieejamību no ES budžeta arī 2017. gadā;

ES daudzgadu finanšu shēmas 2014. – 2020. gadam vidusposma pārskata izskatīšanas laikā izdevās nosargāt līdzsvaru starp papildu atbalstu jaunajiem izaicinājumiem (migrācija un drošība) un pietiekama finansējuma saglabāšanu pamata prioritātēm (kohēzija un lauksaimniecība), kā arī noturēt atbalstu papildu finansējuma paredzēšanai Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam transporta nozarē.

Ieguldīts nozīmīgs darbs, lai OECD ar pozitīvu izvērtējumu apliecinātu Latvijas finanšu sektora atbilstību OECD standartam. Ir veikta virkne normatīvo aktu grozījumu un pasākumu finanšu sektora uzraudzības un kontroles mehānismu efektivitātes uzlabošanai, lai mazinātu riskus, kas saistīti ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu. Saeima 2016. gada 16. jūnijā pieņēma likumu "Par 1960. gada 14. decembra Konvenciju par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju un Līgumu par Latvijas Republikas pievienošanās Konvencijai par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju nosacījumiem", tādējādi ratificējot līgumu, ar kuru Latvija pievienojas Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai. OECD ir unikāls forums un globāli atzīts ekspertīzes centrs, kas dalībvalstīm dod iespēju efektīvi risināt tām interesējošos

jautājumus dažādās nozarēs, izstrādājot starptautiskas vadlīnijas un standartus ar mērķi veicināt ilgtspējīgu attīstību un rast atbildes uz globāliem izaicinājumiem.

Finanšu tirgus politikas vadība

Finanšu tirgus politikas mērķis ir veicināt finanšu sektora stabilitāti un ekonomikas ilgtspējīgu attīstību ar normatīvo aktu finanšu tirgus jomā izstrādi un virzību, pozīciju izstrādi par ES politiskajām iniciatīvām finanšu tirgus politikas jomā, nodrošinot finanšu ministra kā kapitāla daļu turētāja pārstāvniecības atbalstu starptautiskajās finanšu institūcijās, kā arī koordinējot valsts atbalsta programmu, kas pilnībā vai daļēji tiek īstenotas finanšu instrumentu veidā, izstrādi un pilnveidošanu.

2016.gadā paveiktais

Finanšu tirgus politikas regulējums

2016.gadā noritēja darbs pie Finanšu sektora attīstības plāna 2017. - 2019. gadam izstrādes, kura mērķis ir attīstīt stabilu, drošu un starptautiski konkurētspējīgu finanšu sektoru ar inovatīvu pakalpojumu pieejamību, kas nodrošina ilgtspējīgu Latvijas tautsaimniecības izaugsmi.

Plāns definē specifiskus rīcības virzienus un uzdevumus četrām finanšu sektora nozarēm: banku nozare, kapitāla tirgus nozare, alternatīvo finanšu pakalpojumu sniedzēju nozare, apdrošināšana un pārāpdrošināšana.

Plāna ietvaros visām finanšu sektora nozarēm ir definētas trīs horizontālās prioritātes:

digitalizācija un inovācijas;

drošība un reputācija;

starptautiskā konkurētspēja.

BANKU NOZARE - kredītēšanas aktivizēšana, finanšu pieejamības nodrošināšana, palielinot rezidentu mājāsaimniecību un uzņēmumu kredītportfeli par vismaz 10% trīs gadu periodā.

KAPITĀLA TIRGUS NOZARE – uzņēmumu skaita palielināšana, kas izmanto kapitāla instrumentus finansējuma piesaistei, kapitāla instrumentu attīstīšana finansējuma piesaistes un ieguldījumu iespēju paplašināšanai, institucionālo un privāto investoru aktivitāti vietējā kapitāla tirgū palielināšana ar mērķi paaugstināt kopējo tirgus kapitalizācijas apjomu par 2,2% no IKP trīs gadu periodā.

ALTERNATĪVĀ FINANSĒJUMA NOZARE – kolektīvās finansēšanas platformu darbības regulējuma ieviešana, iespēju izvērtēšana paplašināt krājaizdevu sabiedrību iespējas kreditēt juridiskas personas, inovatīvu finanšu pakalpojumu attīstība un risku pārvaldība ar mērķi palielināt finansējuma pieejamību MVU par 5,25% trīs gadu periodā.

APDROŠINĀŠANAS UN PĀRAPDROŠINĀŠANAS NOZARE – apdrošināšanas pakalpojumu izmantošanas paplašināšana, efektīvas informācijas apmaiņas risku izvērtēšanai un saistību izpildei ieviešana, piedāvājuma paplašināšana pilnīgākai apdrošināšanas vajadzību apmierināšanai.

Uzlabota finanšu sektora regulatīvā vide un nodrošināta regulējuma atbilstība jaunākajām ES tiesību aktu prasībām:

- saistībā ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanas 4.direktīvas (AML IV) ieviešanu Saeimā pieņemts Kontu reģistra likums, un veikti grozījumi Kredītiestāžu likumā un Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā;
- ieviešot Tirgus Jaunprātīgas izmantošanas regulas Nr. 2014/596/ES prasības, kā arī pārņemot direktīvas Nr.2013/50/ES prasības, veikti grozījumi Finanšu instrumentu tirgus likumā;
- saistībā ar regulas Nr. 2014/909/ES prasību ieviešanu veikti grozījumi likumā "Par norēķinu galīgumu maksājumu un finanšu instrumentu norēķinu sistēmās";

Atbilstoši Ministru kabineta informatīvajam ziņojumam, Latvijas Banka noteikta par kompetento iestādi, kas no 2016. gada 1. jūlija pilda Valsts analīzes centra un Monētu valsts analīzes centra funkcijas, tajā skaitā, sniedz kompetentās iestādes atzinumu par eiro naudas zīmju viltojumiem Latvijas Republikā.

Lai sniegtu ieguldījumu ēnu ekonomikas apkarošanā, veikti grozījumi Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumā, personai izvēloties saņemt apdrošināšanas atlīdzību remonta veikšanai skaidrā naudā, aprēķinātā zaudējumu summa tiek izmaksāta 70% apmērā bez pievienotās vērtības nodokļa līdz brīdim, kamēr tiek iesniegti remonta izmaksas attaisnojoši dokumenti.

Nodrošināta institūciju, kas sniedz finanšu instrumentu valsts atbalsta programmas, integrācija un valsts atbalsta programmu izvērtēšana:

- Ministru kabinetā iesniegts informatīvais ziņojums, kas nosaka finanšu instrumentu atbalsta programmu ietvaru turpmākajiem diviem gadiem, kā arī sniedz vērtējumu par esošo programmu īstenošanu;
- Ministru kabinetā iesniegts informatīvais ziņojums par Uzņēmēju konkurētspējas uzlabošanas atbalsta programmas īstenošanu iepriekšējā gadā un sniegts izvērtējums par uzņēmējdarbības konkurētspējas programmas īstenošanu.

Ieguldīts nozīmīgs darbs, lai OECD ar pozitīvu izvērtējumu apliecinātu Latvijas finanšu sektora atbilstību OECD standartam, tādējādi sekmējot Latvijas pievienošanos šai organizācijai. Veikta virkne finanšu sektora normatīvo aktu pielāgojumu, veicot grozījumus Finanšu instrumentu tirgus likumā, likumā "Par privātajiem pensiju fondiem", Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumā un Valsts fondēto pensiju likumā. Papildus ir veikta virkne normatīvo aktu grozījumu un pasākumu finanšu sektora uzraudzības un kontroles mehānismu efektivitātes uzlabošanai, lai mazinātu riskus, kas saistīti ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, veicot grozījumus Kredītiestāžu likumā, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā, Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likumā, kā arī apstiprinot grozījumus 2008. gada 22. decembra Ministru kabineta noteikumos Nr. 1071 "Noteikumi par neparasta darījuma pazīmju sarakstu un kārtību, kādā sniedzami ziņojumi par neparastiem vai aizdomīgiem darījumiem"

2016. gadā tika izstrādātas un apstiprinātas nacionālās pozīcijas par šādiem Eiropas Savienības tiesību aktu priekšlikumiem finanšu pakalpojumu jomā:

- par Eiropas Komisijas Rīcības plānu Kapitāla tirgu savienības izveidei;
- par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par prospektu, kurš jāpublicē, publiski piedāvājot vērtspapīrus vai atļaujot to tirdzniecību;

- par grozījumiem regulā Nr.345/2013 par Eiropas riska kapitāla fondiem un regulā Nr.346/2013 par Eiropas sociālās uzņēmējdarbības fondiem;
- par grozījumiem Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (EFSI) regulā (2015/1017) ar mērķi pagarināt EFSI darbības termiņu, palielināt ES garantijas apjomu un uzlabot EFSI papildvērtības tvērumu;
- par grozījumiem regulā (ES) Nr. 806/2014, lai izveidotu Eiropas noguldījumu apdrošināšanas sistēmu un par Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Ceļā uz Banku Savienības izveides pabeigšanu";
- par Padomes Secinājumiem par cīņu pret terorisma finansēšanu
- par grozījumiem direktīvā ES 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai un terorisma finansēšanai.

Latvijas intereses tika pārstāvētas ES Padomes finanšu pakalpojumu komitejas sanāksmēs.

Nodrošināta Finanšu ministrijas pārstāvju dalība OECD Finanšu pakalpojumu komitejas, OECD Apdrošināšanas un privāto pensiju komitejas, OECD Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas un OECD Investīciju komitejas sanāksmēs, lai sekmētu Latvijas pievienošanos OECD.

2016. gada 28. septembrī Strasbūrā Eiropas Padomes Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas pasākumu novērtēšanas ekspertu komiteja (MONEYVAL) 51.plenārsēdē apstiprināja Latvijas novērtēšanas 4. kārtas otro pārskata ziņojumu un noslēdza Latvijas regulāro uzraudzību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā. Tādējādi Latvijas regulējums ir atbilstošs Finanšu darījumu darba grupas (FATF) rekomendācijām.

Sadarbība ar starptautiskajām finanšu institūcijām

Pārskata periodā tika nodrošināta regulāra sadarbība ar Pasaules Bankas grupu, Starptautisko Valūtas fondu, Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku (turpmāk - ERAB), Eiropas Investīciju banku, Ziemeļu Investīciju banku un Eiropas Padomes Attīstības banku, nodrošinot Latvijas interešu aizstāvēšanu pilnvarnieku un ekspertu līmeņa sanāksmēs.

Nodrošināta ERAB biznesa foruma organizēšana par energoefektivitātes veicināšanu un investīcijām uzņēmumu attīstībai un konkurētspējas uzlabošanai. ERAB biznesa forums notika divās sesijās paneldiskusiju formā un to apmeklēja vairāk kā 100 dalībnieki. Pirmā sesija tika veltīta energoefektivitātes veicināšanai, kas ir viena no Latvijas valsts prioritātēm. ERAB saskata lielu potenciālu iesaistei projektos, tai skaitā, meklējot jaunus veidus, kā nodrošināt energoefektivitātes ilgtspēju sadarbībā ar ALTUM, privāto sektoru un valsts un pašvaldību institūcijām. Viena no lielākajām energoefektivitātes paaugstināšanas iespējām Latvijā ir dzīvojamo ēku sektorā, par ko liecina novecojošo daudzdzīvokļu ēku renovāciju aktualitāte. Otrā sesija savukārt akcentēja ERAB sniegtās iespējas atbalstīt Latvijas uzņēmumu attīstību un konkurētspēju, stiprinot privāto sektoru ar ilgtermiņa finansējumu un ieguldījumiem kapitālā.

Saskaņā ar Latvijas un Pasaules Bankas saprašanās memorandu par Baltijas zināšanu iniciatīvu, tika iesniegts aktualizēts Latvijas ekspertu saraksts, lai veicinātu Latvijas ekspertu pieredzes ieguldījumu Pasaules Bankas programmās ietvertu valstu attīstībai.

Valsts budžeta un finanšu vadības politika

Jolanta Plūme, valsts sekretāres vietniece budžeta jautājumos

Valsts budžeta vadības, Pašvaldību finansēšana un finanšu uzraudzības, Valsts pārvaldes atbildības politikas darbības rezultātu un rezultatīvo rādītāju izpilde un to novērtējums

2016. gada valsts konsolidētā budžeta finansiālā bilance pēc naudas plūsmas salīdzinājumā ar likumā "Par valsts budžetu 2016. gadam" sākotnēji plānoto uzlabojās, veidojot valsts konsolidētajā budžetā finansiālo deficītu 192,1 miljonus euro jeb 0,8% no IKP. Kopumā uzlabojums valsts konsolidētā budžeta bilancē saistāms ar augstākiem nodokļu un nenodokļu ieņēmumiem, kā arī mazākiem izdevumiem salīdzinājumā ar plānoto. Izdevumu samazinājums galvenokārt novērojams precēm un pakalpojumiem, iemaksām Eiropas Savienības (turpmāk – ES) budžetā un pamatkapitāla veidošanai. Izdevumu samazinājums iemaksām ES budžetā saistīts ar ES budžeta grozījumiem, kas dalībvalstīm noteica mazākas iemaksas 2016. gadā, savukārt kapitālajiem izdevumiem izdevumu samazinājums saistīts ar ES fondu projektu ciklu plānošanas periodu pārejas posmā.

2016. gadā nodrošināta fiskāli atbildīga pašvaldību aizņēmumu saistību uzņemšanās politika un ik vienai pašvaldībai garantēta aizņēmumu resursu pieejamība, lai īstenotu savus investīciju projektus, attīstot savu administratīvo teritoriju:

- Pašvaldībām kopumā ir izsniegti aizņēmumi 118,9 milj. euro apmērā, kas ir par 71,6 milj. euro mazāk nekā 2015. gadā. Vislielākais pašvaldību aizņēmumu pieprasījums 2016. gadā bija aizņēmumiem izglītības iestāžu investīciju projektiem (49,7% no kopējā pieprasījuma).
- Pašvaldību kopējais aizņēmumu saistību palielinājums ir 11,2 milj. euro, kas ir 9,5% no kopējā pieļaujamā aizņēmumu palielinājuma 118,1 milj. euro (noteikts vidējā termiņa budžeta ietvara 2016. - 2018.gadam likumā). Aizņēmumu limita nelielā apgūšana galvenokārt izskaidrojama ar lēnāku kā plānots ES līdzfinansēto projektu īstenošanu, kā rezultātā 2016. gadā aizņēmumu pieprasījumi šo projektu īstenošanai bija būtiski mazāk nekā iepriekšējos gados.
- 98% pašvaldību uzņemto saistību apmēri nepārsniedz 15% no 2016.gada pašvaldību plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem².

² Bez valsts budžeta transfertiem noteiktam mērķim un iemaksām Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā

2016. gadā ir nodrošināta regulāra pašvaldību finanšu situācijas analīze un stingra pašvaldību finansiālās darbības uzraudzība, kā rezultātā vairākas pašvaldības ir sakārtojušas daudzus finanšu jautājumus.

Ministrijas veiktās analīzes, uzraudzība, dalība vairākās sanāksmēs, regulāra konsultāciju sniegšana pašvaldībām, ir nodrošinājusi Ministrijas stratēģijā noteikto rezultātu izpildi- pašvaldību skaits, kuras atkārtoti pārkāpušas normatīvos aktus budžeta plānošanas un izpildes jomā, nav lielāks par 2%.

Rezultatīvā rādītāja "Tuvināts atbildības lielums līdzvērtīgu darbu veicējiem valsts pārvaldē" sasniegšanu 2016.gadā ietekmēja atbildības politikas maiņa - grozījumu Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atbildības likumā veikšana, kas paaugstināja mēnešalgu skalā noteiktās mēnešalgas 1.-10.mēnešalgu grupai vidēji par 20% (stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī), tādējādi kaut nedaudz, bet tiecoties uz konkurētspējīgāku atbildību valsts pārvaldē. Palielinot mēnešalgu skalu maksimālās robežas, bet, vienlaicīgi nodrošinot fiskālo neitralitāti, tā rezultātā valsts pārvaldē nodarbināto vidējais mēnešalgu pieaugums pret normatīvajos aktos noteikto mēnešalgu maksimumu ir mazāks, kā sākotnēji iepļānots, lai gan reālās mēnešalgas nav mainījušās.

Tabula Nr. 3

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība 2016. gadā	
		Plānotais	Izpilde
Izstrādāts likumprojekts par valsts budžetu attiecīgajam gadam	Valsts konsolidētā budžeta finansiālā bilance (miljoni eiro) pēc naudas plūsmas metodes	- 238,458	- 192,051
	Valsts konsolidētā budžeta finansiālā bilance (% no IKP)	- 0,9	- 0,8
Aizņēmumu resursu pieejamība pašvaldībām	Pašvaldību aizņēmumu kopējais pieļaujamais palielinājums (milj. euro)	118,14	11,2
Samazināts normatīvajiem aktiem neatbilstošs pašvaldību budžeta plānošanas un izpildes risks	Pašvaldību skaits, kuras atkārtoti pārkāpušas normatīvos aktus budžeta plānošanas un izpildes jomā (pašvaldību skaits %)	< 2%	0,8
Tuvināts atbildības lielums līdzvērtīgu darbu veicējiem valsts pārvaldē.	Valsts pārvaldē nodarbināto vidējā mēnešalga nav mazāka par 75% no attiecīgajiem amatiem normatīvajos aktos noteiktā algas maksimuma.	75%	71%

Valsts budžeta vadība

Darbības principu un attīstības virziena apraksts

Valsts budžeta un finanšu vadības politikas īstenošanai Finanšu ministrija nodrošina valsts budžeta izdevumu politikas izstrādes un ieviešanas koordināciju un uzraudzību, ar gadskārtējā valsts budžeta likuma un Likuma par budžetu un finanšu vadību izpildi saistītu jautājumu risināšanu.

Darbības virziena mērķis ir nodrošināt valdības prioritātēm atbilstoša gadskārtējā valsts budžeta projekta izstrādi.

Ministrija ik gadu aprēķina valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta bāzes izdevumus, izvērtē un apkopo ministriju un citu centrālo valsts iestāžu jauno politikas iniciatīvu pieteikumus, kas ir pamats valdībai lēmuma pieņemšanai par finansējumu budžeta attīstības daļai.

Nemot vērā praktisko pieredzi un jaunākās aktualitātes vidēja termiņa resursu plānošanas jomā, tika veikta vidēja termiņa budžeta plānošanas un finanšu vadības procesa normatīvā regulējuma pilnveidošana.

2015. gada 30. novembrī pieņemtie grozījumi Likumā par budžetu un finanšu vadību paredz pārejas posma pagarināšanu attiecībā uz vidēja termiņa budžeta ietvara likuma sagatavošanu vienlaicīgi ar gadskārtējo likumu par valsts budžetu, paredzot, ka Ministru kabinets vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projektu sagatavo un iesniedz Saeimai kopā ar gadskārtējo valsts budžeta likuma projektu (budžeta likumprojektu paketē) līdz 15. oktobrim un finanšu ministrs vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projekta un gadskārtējā valsts budžeta likuma projekta izstrādes un iesniegšanas grafika projektu Ministru kabinetam iesniedz līdz kārtējā gada 1. martam.

Lai efektīvāk un ekonomiskāk īstenotu valsts politiku, kā arī regulāri optimizētu budžeta izdevumus un izvērtētu to atbilstību attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un mērķiem, grozījumi Likumā par budžetu un finanšu vadību paredz ieviest pastāvīgu un sistemātisku valsts budžeta izdevumu pārskatīšanu. Ministru kabinets ik gadu pieņems lēmumu par valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas tvērumu vienlaikus ar vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projekta un gadskārtējā valsts budžeta likuma projekta izstrādes un iesniegšanas grafika apstiprināšanu. Savukārt finanšu ministrs, atbilstoši minētajam grafikam, iesniegs Ministru kabinetam valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas rezultātus un priekšlikumus par šo rezultātu izmantošanu vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projekta un gadskārtējā valsts budžeta likuma projekta sagatavošanas procesā.

2016. gada izpilde

Saskaņā ar Likumā par budžetu un finanšu vadību noteikto budžets ir līdzeklis valsts politikas realizācijai ar finansiālām metodēm. Tas ir valdības finansiālās darbības un vadības pamatā. Budžeta mērķis ir noteikt un pamatot, kādi līdzekļi nepieciešami valdībai, citām valsts institūcijām un pašvaldībām to valsts pienākumu izpildei, kuru finansēšana noteikta ar likumdošanas aktiem, nodrošinot, lai tajā laikposmā, kuram šie līdzekļi paredzēti, izdevumus segtu atbilstoši ieņēmumi.

Valsts budžeta līdzekļus var piešķirt vai saņemt vienīgi ar gadskārtējā valsts budžeta likumā paredzētu apropriāciju. Valsts budžeta izdevumi sastāv no apropriācijām, kas noteiktas konkrētām valsts vajadzībām saskaņā ar gadskārtējo valsts budžeta likumu.

Likumprojekta "Par valsts budžetu 2017. gadam" sagatavošana tikai veikta atbilstoši apstiprinātajam grafikam³, kur noteikts, ka Seimā likumprojekts "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2017., 2018. un 2019. gadam", likumprojekts "Par valsts budžetu 2017. gadam", pavadošie

³ Ministru kabineta 2016. gada 29.februāra rīkojums Nr.145 "Par likumprojekta "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2017., 2018. un 2019. gadam" un likumprojekta "Par valsts budžetu 2017. gadam" sagatavošanas grafiku"

likumprojekti (budžeta likumprojektu paketes) un paskaidrojumi tiek iesniegti 2016. gada 14. oktobrī.

2016. gada 1. marta Ministru kabineta sēdē tika izskatīts informatīvais ziņojums "Paveiktie un plānotie pasākumi, ieviešot budžeta sistēmu, kas balstīta uz attīstības plānošanas dokumentu mērķu sasniegšanu" (turpmāk – informatīvais ziņojums) (prot. Nr.10, 49.§) un atbalsfīti tajā ietvertie risinājumi. Informatīvajā ziņojumā tika noteikti galvenie virzieni budžeta bāzes daļas sasaistei ar politikas mērķiem un to rezultātiem, starptautiskās prakses pielietošanai izdevumu efektivitātes jomā, valsts budžeta izdevumu pārskatīšanai un budžeta paskaidrojumu pilnveidošanai, kā arī tika apstiprināts valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas tvērums, lai izveidotu un ieviestu valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas sistēmu Likuma par budžetu un finanšu vadību 16. trīs prim panta izpratnē.

Lai sagatavotu priekšlikumus valsts budžeta izdevumu pārskatīšanai, kā arī novērtētu līdzšinējo līdzekļu izlietojuma efektivitāti un caurskatāmību, tika izveidotas divas pastāvīgas darba grupas. Izdevumu pārskatīšanas procesā Finanšu ministrija iesaistīja visas ministrijas, Valsts kanceleju, Pārresoru koordinācijas centru, Latvijas Banku un neatkarīgus ekspertus. Kopumā ar nozaru ministrijām tika organizētas 19 tikšanās. Atbilstoši izdevumu pārskatīšanas rezultātiem tika konstatēts, ka ministrijām ir:

- pieejami iekšējie resursi izdevumu segšanai, tostarp jaunām politikas iniciatīvām 2017. gadam 20,6 milj. euro apmērā un 2018. gadam 21,2 milj. euro apmērā;
- potenciāli pieejami resursi izdevumu segšanai, ja tiks nodrošināta mērķfinansējuma ieņēmumu iekasēšana sākotnēji plānotajā (pilnā) apjomā 2017. un 2018. gadam 8,0 milj. euro apmērā ik gadu;
- pieejami resursi izdevumu segšanai, tajā skaitā jaunām politikas iniciatīvām, kas līdz attiecīgo lēmumu pieņemšanai ir pārdalāmi no nozares ministriju budžetiem uz budžeta resoru "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" 2017. gadam 32,7 milj. euro apmērā un 2018. gadam 32,1 milj. euro apmērā.

2016. gada 2. septembrī stājās spēkā grozījumi noteikumos Nr.523⁴, kas pilnveido līdzšinējo budžeta paskaidrojumu saturu ar mērķi sniegt informāciju par valsts budžetu kā politikas realizācijas instrumentu, kā arī palielina budžeta paskaidrojumos esošās informācijas uztveramību. Būtiskākais jauninājums ir Politikas un resursu vadības karšu ieviešana, ar kuru palīdzību tiek sniegts priekšstats par nozaru politiku rezultātu sasniegšanā ieguldītajiem resursiem (finanšu un cilvēkresursiem) un par nozares darbības rezultātā sniegto labumu sabiedrībai.

Vienlaikus Ministru kabinets pieņēma lēmumu piešķirt ministrijām papildu finansējumu jauno politikas iniciatīvu un citu prioritāro pasākumu īstenošanai. Kopumā jauno politikas iniciatīvu un citu prioritāro pasākumu finansēšanai atbalsfīts finansējums 2017. gadam 188,7 milj. euro apmērā, 2018. gadam 184,4 milj. euro apmērā un 2019. gadam 182,7 milj. euro apmērā.

Likumprojekta "Par valsts budžetu 2017. gadam" izstrādē iesaistītas visas ministrijas un citas centrālās valsts iestādes, sagatavojot savus budžeta pieprasījumus un paskaidrojumus.

⁴ Ministru kabineta 2012. gada 31. jūlija noteikumi Nr.523 "Noteikumi par budžeta pieprasījumu izstrādāšanas un iesniegšanas pamatprincipiem"

Neatkarīgo institūciju pārstāvji tika uzaicināti piedalīties visās Ministru kabineta sēdēs, kurās tika izskatīti jautājumi saistībā ar likumprojekta "Par valsts budžetu 2017. gadam" sagatavošanu. Līdz ar to Valsts prezidenta kancelejas, Augstākās tiesas, Satversmes tiesas, Tieslietu padomes, Valsts kontroles, Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes, Tiesībsarga biroja, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas un Ģenerālprokuratūras pārstāvjiem bija dota iespēja Ministru kabineta sēdē paust savu viedokli par likumprojekta "Par valsts budžetu 2017. gadam" sagatavošanu.

Valsts pārvaldes atbildības politika

Darbības principu un atbildības virziena apraksts

Ministrija izstrādā un pilnveido vienotu politiku sabiedriskajā sektorā nodarbināto atbildības jomā. Darbības virziena mērķis ir nodrošināt taisnīgu, motivējošu un fiskāli atbildīgu atbildības politiku, kas paaugstina valsts pārvaldes darbības efektivitāti sabiedrības interesēs.

2016. gada izpilde

Izstrādāti un pieņemti grozījumi Atbildības likumā, kas saskaņā ar Ministru kabinetā pieņemto lēmumu par minimālās mēneša darba algas paaugstināšanu ar 2017.gada 1.janvāri no 370 euro uz 380 euro, precīzē Atbildības likuma 3.pielikumā noteiktās mēnešalgu skalas zemāko mēnešalgu nosakot to 430 euro apmērā.

Lai nodrošinātu sociālo taisnīgumu precizēta likuma norma nosakot, ka pabalstu līdz 50 procentiem no mēnešalgas vienu reizi kalendārā gadā var saņemt amatpersona (darbinieks) par katru apgādībā esošu bērnu invalīdu līdz 18 gadu vecumam.

Likumā noteikts jauns speciālais regulējums attiecībā uz Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm (izņemot Drošības policiju), kas paredz:

1) jaunus mēnešalgas noteikšanas pamatprincipus:

- mēnešalgas apmēru nosaka, klasificējot amatus atbilstoši Ministru kabineta noteiktajam amatu katalogam un ņemot vērā amatam atbilstošo mēnešalgu grupu;
- Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu (izņemot Drošības policiju) amatpersonām, kuras pienākums ir veikt izmeklēšanu īpaši sarežģītās smagu un sevišķi smagu sērijveida starpreģionāla un starptautiska rakstura noziegumu lietās, maksimālo mēnešalgas apmēru nosaka atbilstoši rajona (republikas pilsētas) prokurora mēnešalgai (atbilstoši Atbildības likuma 6.2.panta pirmajai daļai);

2) amatpersonu amatu kataloga un mēnešalgu grupu izveides pamatprincipus;

3) amatpersonu prēmēšanas nosacījumus;

4) atbildības noteikšanu par laiku, kuru amatpersona nepavada darba vietā vai citā institūcijas norādītajā vietā un kuru amatpersona izmanto pēc saviem ieskatiem, bet pēc attiecīga pieprasījuma ierodas norādītajā vietā un nekavējoties uzsāk pienākumu pildīšanu atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atbildības likuma 3.panta ceturtās daļas 9.punktam, paredzot noteikt šo atbildību 30% apmērā no minimālās stundas tarifa likmes par vienu stundu, ievērojot amatpersonas ierobežojumu nosacīto ietekmi uz brīva laika izmantošanas iespējām.

Likumā noteikts jauns regulējums, kas paredz, ka amatpersonai, kura uz noteiktu laiku valsts un dienesta interesēs iecelta valsts civildienesta ierēdņa vai darbinieka amatā, mēnešalgu nosaka atbilstoši attiecīgajam ierēdņa vai darbinieka amatam, bet tās apmērs nedrīkst būt mazāks par iepriekš noteiktās mēnešalgas apmēru.

Atbilstoši Ministru kabinetā pieņemtajam lēmumam par minimālās mēneša darba algas paaugstināšanu ar 2017.gada 1.janvāri no 370 euro uz 380 euro, precizēts noteikumu⁵ 2. pielikums paaugstinot tajā mēnešalgu skalas 1.mēnešalgu grupai noteikto 3.kategorijas maksimālo mēnešalgu.

Mēnešalgu skalā turpmāk vairs netiek noteiktas zemākās mēnešalgu likmes, līdz ar to tiek saglabāta tikai viena mēnešalgu skala gan ministrijām, gan padomības iestādēm, ko nosaka noteikumu 2.pielikums, savukārt, 3.pielikums attiecīgi tiek svītrots. Atbilstoši redakcionāli precizējumi, svītrojot atsauces uz zemākajām mēnešalgu likmēm, ir veikti arī noteikumu pamattekstā.

Pašvaldību finansēšana un finanšu uzraudzība

Darbības principu un attīstības virziena apraksts

Ministrija nodrošina pašvaldību budžeta veidošanas un fiskālās darbības uzraudzību. Darbības virziena mērķis ir nodrošināt pašvaldībām finanšu resursu pieejamību, izstrādājot fiskāli atbildīgu pašvaldību saistību politiku un priekšlikumus valsts budžeta atbalstam pašvaldībām līdzsvarotai pašvaldību attīstībai. Ministrija nodrošina regulāru pašvaldību finanšu situācijas analīzi un uzraudzību.

2016. gada izpilde

2016. gada 5. oktobrī ir parakstīts Finanšu ministrijas izstrādātais MK un LPS vienošanās un domstarpību protokols. Sarunās ar LPS par valsts un pašvaldību budžetiem vidēja termiņā (2017. - 2019.) un 2017. gadā, pēc karstām diskusijām gan Finanšu ministrijas sarunās, gan paplašinātajā Ministru kabineta komitejā, gan LPS domes sēdē, tika panāktas vienošanās 80% jautājumā. Sarunās atrasts arī kompromiss par optimālākajiem nosacījumiem pašvaldību aizņēmumu saņemšanai 2017. gadā, nepārsniedzot vidējā termiņā noteikto pašvaldību pieļaujamo palielinājumu un ievērojot fiskālās disciplīnas principus, kā arī par pašvaldību galvojumiem 2017. gadā, atceļot ierobežojumus (mērķus) pašvaldībām sniegt galvojumus savu kapitālsabiedrību investīciju projektu īstenošanai.

Sākot ar 2016. gadu, pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķins tiek veikts atbilstoši jaunajam Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likumam, kurš nodrošina ne tikai līdzvērtīgas iespējas pašvaldību autonomo funkciju realizācijai, bet arī pārdomāti pārdalot līdzekļus veicina pašvaldību ieinteresētību savas administratīvās teritorijas attīstībā. Saskaņā ar spēkā esošo likumu, visas pašvaldības tiek novērtētas pēc vienotiem principiem. Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķins nodrošina, ka 2017. gadā rēķinot uz vienu iedzīvotāju, pašvaldībām to funkciju veikšanai pēc pašvaldību finanšu izlīdzināšanas tiek nodrošināts ieņēmumu pieaugums.

⁵ Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumi Nr.66 „Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību”

Nemot vērā pašvaldību budžetu nodokļu prognozes līdz 2019. gadam, pašvaldībām tiek nodrošināti stabili budžeta ieņēmumi vidējā termiņā, paredzot 2017. -2018. gadā kopējos pašvaldību nodokļu ieņēmumus 19,6% apmērā no vispārējās valdības nodokļu (neskaitot iemaksas valsts fondēto pensiju shēmā) ieņēmumiem, savukārt 2019. gadā – 19,7% apmērā.

Pašvaldībām likumā "Par pašvaldību budžetiem" ir noteikti stingri nosacījumi budžeta plānošanas un izpildes jomā - pašvaldību budžeta asignējumi nedrīkst pārsniegt budžetā plānotos apjomus. Ministrija 2016. gadā pēc pašvaldību iesniegtajiem oficiālajiem mēneša pārskatiem ir veikusi regulāru pašvaldību finanšu situācijas analīzi un pašvaldību budžeta plānošanas un izpildes atbilstības normatīvo aktu prasībām uzraudzību, nodrošinot vairāku pašvaldību finanšu situācijas detalizētāku analīzi.

2016. gadā, izvērtējot Ādažu novada pašvaldības finanšu situāciju, stabilizācijas projekta ietvaros veiktos pasākumus, tika secināts, ka pašvaldības ieguldītais darbs un Ministrijas nodrošinātā uzraudzība stabilizācijas procesa laikā ir sasniegusi savu mērķi:

- pašvaldībai nav konstatēta neviena no pašvaldību finanšu stabilizācijas pazīmēm.
- pašvaldība ir izpildījusi visus stabilizācijas projektā paredzētos pasākumus.
- pašvaldībai ir stabila finanšu situācija.
- pašvaldība ir spējīga uzņemties jaunas aizņēmumu un galvojumu saistības atbilstoši vispārējai pašvaldību aizņemšanās kārtībai.

Pamatojoties uz minētajiem faktiem un Ādažu novada domes apstiprināto finanšu stabilizācijas procesa izbeigšanas pieteikumu, ar 2016. gada 1. jūniju ir izbeigts 2010. gada 29. oktobrī uzsāktais finanšu stabilizācijas process Ādažu novada pašvaldībā.

Lai arī pašvaldību skaits, kurām uzraudzības veikšanas periodā 2016. gada faktiskie izdevumi atkārtoti ir pārsnieguši plānotos izdevumus, ir pavisam neliels – 1 pašvaldība vai 0,8% no kopējā pašvaldību skaita, daudzām pašvaldībām ir jāturpina darbs pie budžeta plānošanas un izpildes vadības procesa uzlabošanas.

Ministrija arī 2016. gadā nodrošināja pašvaldību specialistu apmācību dažādos sanāksmēs:

- Lai uzlabotu pašvaldībās budžeta finanšu vadības procesu, Ministrija LPS Finanšu komitejas sēdē sniedza detalizētu prezentāciju par Ministrijas konstatētajām nepilnībām pašvaldību budžeta plānošanas un izpildes procesā.
- Lai uzlabotu pašvaldību izpratni par aizņēmumu un galvojumu jautājumiem, Ministrija LPS Finanšu komitejas sēdē sniedza detalizētu prezentāciju par 2016. gada aizņēmumu un galvojumu būtiskākajiem jautājumiem un pašvaldību saistību politiku 2017. gadam.

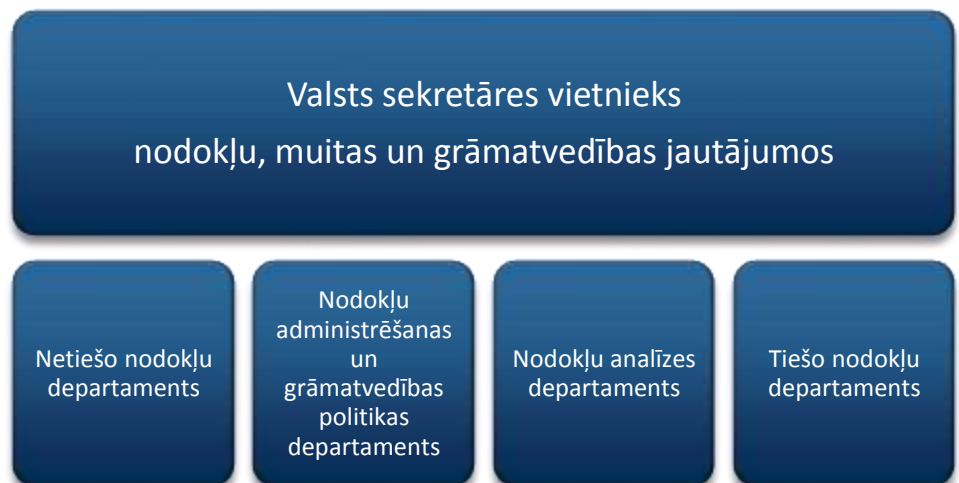
Lai sabiedrība, masu mediji, pašvaldības varētu iepazīties ar katras pašvaldības detalizētu finanšu situāciju, ministrijas ikmēneša analīzes regulāri tiek publicētas ministrijas mājas lapas sadaļā "Pašvaldību finanšu uzraudzība"⁶.

⁶ http://www.fm.gov.lv/lv/sadalas/pasvaldibu_finansu_uzraudziba/pasvaldibu_finansu_raditaju_analize/

Nodokļu, muitas un grāmatvedības sistēmas politika

Ilmārs Šņucins, valsts sekretāres vietnieks nodokļu, muitas un grāmatvedības jautājumos

Valsts nodokļu, muitas un grāmatvedības vadības rezultātu, rezultātīvo rādītāju izpilde un to novērtējums

Lai turpinātu darbu pie nodokļu sloga samazināšanas zemāk atalgotajiem darbiniekiem, mazinātu ienākumu nevienlīdzību un darbaspēka nodokļu sistēmas regresivitāti, 2016. gadā tika ieviests diferencētais neapliekamais minimums, par 10 euro mēnesī paaugstināta minimālā alga un atvieglojums par apgādībā esošu personu, kā arī ieviests solidaritātes nodoklis. Neskatoties uz minētajiem pasākumiem, nodokļu plaiss rādītājs strādājošajam ar diviem apgādājamajiem un vidējo darba algu saglabājās iepriekšējā gada līmenī, savukārt nodokļu plaiss rādītājs zemo algu saņēmējiem (bez apgādībā esošām personām ar darba algu 67% apmērā no vidējās darba algas valstī) salīdzinājumā ar 2015. gadu pieauga par 0,1 procentpunktu līdz 41,8%. To noteica gan vidējā atalgojuma valstī pieaugums, gan diferencētā neapliekamā minimuma piemērošanas kārtība – 2016. gadā visiem darba ņēmējiem tika piemērots vienāds neapliekamais minimums, savukārt 2017. gadā zemāk atalgotajiem darbiniekiem ir iespēja atgūt pārmaksāto iedzīvotāju ienākumu nodokli, kas veidojies no piemērojamā gada diferencētā neapliekamā minimuma, līdz ar to šī pasākuma ieviešanas efekts atspoguļosies tikai 2017. gada nodokļu plaiss rādītājos.

2016. gadā Latvijā interaktīvo azartspēļu organizēšanas licenci ir ieguvis pirmais starptautiskais interneta azartspēļu uzņēmums – SIA "Latsson Licensing", kas piedāvā daudzveidīgas kazino un spēļu automātu spēles, totalizatora spēles un pokera turnīrus interneta vietnē www.triobet.lv. Kopumā Latvijā darbojas 7 kapitālsabiedrības, kurām ir izsniegta interaktīvo azartspēļu organizēšanas licence dažādu azartspēļu veidu organizēšanai. Kaut arī nav sasniegts plānotais rezultāts, ka Latvijā 2016. gadā interaktīvo azartspēļu organizēšanas licenci iegūs divi starptautiski interaktīvo azartspēļu organizētāji, taču Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas veiktā nelicencētu interaktīvo azartspēļu organizētāju interneta mājaslapu bloķēšana un esošo interaktīvo azartspēļu licencēto tirgus dalībnieku jaunais piedāvājums turpina interaktīvo azartspēļu ieņēmumu apjoma nodrošināšanu – 2016. gadā interaktīvo azartspēļu ieņēmumi sasniedza 18,320 milj. euro (pieaugums par 59,9% salīdzinot ar 2015. gadu, kad interaktīvo azartspēļu ieņēmumi bija 11,455 milj. euro.)

Veicot izmaiņas sabiedriskā labuma organizāciju statusa piešķiršanas kārtībā, nav sasniegts iepriekš noteiktais rezultātīvais rādītājs par 1,81 procentpunktiem.

Sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanas samazinājuma tendence 3,19% apmērā ir mazāka kā bija plānota un veidojusies ārējo faktoru ietekmē. Nevalstisko organizāciju sektora aktivitāte, piesakoties sabiedriskā labuma organizāciju statusa iegūšanai, palielinājusies, aktivizējoties kultūras jomā darbojošām organizācijām saistībā ar Latvijas 100 gades pasākumiem, kā arī ar labdarības un sporta jomas nevalstiskajām organizācijām, lai kompensētu trūkstošo finansējumu.

SLO statuss 2015. gadā piešķirts 251 NVO, savukārt 2016. gadā 243 NVO.

Stiprinot revīzijas uzraudzību ir sasniegts noteiktais rezultatīvais rādītājs.

Revīzijas uzraudzības ietvara stiprināšanai, FM 2016. gadā, atbilstoši atlases kritērijiem, pārbaudījusi 9 zvērinātu revidentu prakses. Pārbaudīti 7 revīzijas uzdevumi, ko zvērināti revidenti ir veikuši komercsabiedrībām, kuru pārvedami vēršpapīri ir iekļauti regulētajā tirgū un 2 revīzijas uzdevumus, kurus zvērināti revidenti ir veikuši finanšu institūcijām. Pārbaūžu rezultātā sagatavoti 9 protokoli.

FM 2016. gadā sagatavojusi 3 administratīvos lēmumus par apstrīdētajiem LZRA lēmumiem zvērinātu revidentu lietās.

Tabula Nr.4

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība 2016. gadā	
		Plānotais	Izpilde
Nodokļu ieņēmumi ir aptuveni 1/3 no IKP līmenī	Samazināts nodokļu plaisas rādītājs zemo algu saņēmējiem (bez apgādībā esošām personām ar darba algu 67% apmērā no vidējās darba algas valstī) – no 42,9% 2013. gadā uz 40,8% 2016. gadā	40,8	41,8
Saglabāta stabilitāte nodokļu ieņēmumos, t.sk. mazinot darbaspēka nodokļus.			
Samazināta izvairīšanās no nodokļu samaksas			
Darbaspēkam un kapitāla ieplūdei pievilcīgs un reģionā konkurētspējīgs nodokļu regulējums	Samazināts nodokļu plaisas rādītājs strādājošām ar diviem apgādājamajiem un vidējo darba algu – no 38% 2013. gadā uz 34% 2016. gadā (%)	34	35,0
Samazināts nodokļu plaisas rādītājs zemo algu saņēmējiem, kā arī strādājošām ar diviem apgādājamajiem un vidējo darba algu			
Vienkāršotas nodokļu saistību izpildes prasības, samazinot tam patērēto laiku un novēršot dažādas interpretācijas iespējas			
Izstrādāti normatīvie akti, lai ieviestu nacionālajos normatīvajos aktos ES Muitas kodeksa prasības, vienlaikus samazinot administratīvo slogu	Samazināts administratīvais slogs muietošanas darbību veikšanai (ieviesti pasākumi)	1	6
Ierobežota Latvijā nelicencētu azartspēļu pieejamība	Latvijā licencēti jauni starptautiski interaktīvo azartspēļu organizētāji, kas iepriekš savus pakalpojumus piedāvāja nelicencēti (skaits)	1	1

Stiprināts revīzijas uzraudzības ietvars	Palielināta publiskās pārraudzības sistēmas efektivitāte un nodrošināta atbilstība ES prasībām Pilnveidoti revīzijas politikas un uzraudzības pasākumi, uzlabojot kvalitātes kontroles rādītājus (%)	20	20
Sabiedriskā labuma organizāciju statusa piešķiršanas kārtība papildināta ar kritērijiem	Sabiedriskā labuma organizāciju skaita izmaiņas (%)	- 5	- 3,19

Valsts nodokļu, muitas un grāmatvedības vadības darbības principu un attīstības virziena apraksts

Finanšu ministrija ir atbildīga par valsts politikas izstrādi nodokļu un nodevu, kā arī muitas un grāmatvedības jomās. Nodokļu sistēmas attīstības galvenie darbības virzieni ir saistīti ar stabilu un prognozējamu nodokļu ieņēmumu nodrošināšanu. Tai jāsamazina iespējas izvairīties no nodokļu maksāšanas, kā arī jāveicina uzņēmējdarbībai un investīciju piesaistei labvēlīgas vides attīstību.

2016. gadā, veidojot budžetu nākamajam gadam, par galvenajiem virzieniem tika noteikti ēnu ekonomikas apkarošana, resursu efektīvāka izmantošana, nodokļu optimizācijas ierobežošana, kā arī konkurētspējas un uzņēmējdarbības vides uzlabošana. Tādejādi 2017. gada budžeta izstrādes laikā tika atbalstīta tādu nodokļu pasākumu ieviešana, kas vērsti uz ēnu ekonomikas samazināšanu, kā arī atsevišķu nodokļu atvieglojumu piemērošanas un likmju pārskatīšana, neveicot būtiskas izmaiņas lielākajos nodokļos.

2016. gada izpilde

Nodrošināta nodokļu politikas stabilitāte 2017. - 2019. gada budžeta likumprojektu paketē nemainot lielāko nodokļu likmes, vienlaikus nodrošinot būtisku papildu finansējuma pieaugumu, paplašinot pasākumus, kas vērsti uz izvairīšanos no nodokļu samaksas ierobežošānu un ēnu ekonomikas apkarošanu, un pārskatot esošo atvieglojumu efektivitāti, t.sk. ieviesti pasākumi, kas attiecas gan uz būvdarbu veicēju līdzatbildības ieviešanu, gan obligāto iemaksu avansa maksājuma ieviešanu taksometru nozarē, e-komercijas uzraudzību, gan reversā PVN ieviešanu dārgmetālu jomā u.c.

Paplašināts atbalsts mazajiem uzņēmumiem un uzņēmējdarbības uzsācējiem, ieviešot jaunuzņēmumu darbības atbalsta pasākumus, mainīts mikrouzņēmumu nodokļa regulējums, atceļot minimālo valsts obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksu objektu, kā arī reformēta transportlīdzekļu nodokļu politika.

2016. gadā turpinājās darbs pie vidēja termiņa Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu izstrādāšanas sadarbībā ar valdības sociālajiem partneriem un visām atbildīgajām nozaru ministrijām.

Ēnu ekonomikas apkarošanas padomes sēdē apstiprināts Valsts iestāžu darba plāns ēnu ekonomikas ierobežošanai 2016. - 2020. gadam.

No Valsts iestāžu darba plāna ēnu ekonomikas ierobežošanai 2016. – 2020. gadam ir izpildīti 19 uzdevumi.

Lai īstenotu 2016. gada noteiktās prioritātes un nodokļu politikas mērķus pārskata periodā ir sagatavotas un veiktas šādas likumdošanas izmaiņas:

Lai samazinātu izvairīšanos no nodokļu samaksas, pieņemts tiesiskais regulējums drošai un ērtai datu apmaiņas sistēmai, ar kuras palīdzību kredītiestādes varēs pieņemt un izpildīt Valsts ieņēmumu dienesta rīkojumus un pieprasījumus elektroniski.

Stiprināta elektroniskās komercijas uzraudzība, nosakot jaunas prasības nodokļu maksātājiem, kuri veic saimniecisko darbību, piedāvājot precī vai pakalpojumus internetā, kā arī stiprināta VID nozīme elektroniskās komercijas uzraudzībā, paredzot VID tiesības pieņemt lēmumu par domēna vārda atslēgšanu, kā arī lēmumu par mitināšanas pakalpojumu pārtraukšanu.

Pilnveidots regulējums informācijas automātiskai apmaiņai ar ES, nosakot pienākumu VID automātiski apmainīties ar ES kompetentajām iestādēm par iepriekšējiem pārrobežu nolēmumiem (uzziņas par savām tiesībām, kuras atbilst noteiktiem kritērijiem) un iepriekšēju vienošanos par cenas noteikšanu (grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 5.novembra noteikumos Nr.1245 "Kārība, kādā tiek veikta informācijas apmaiņa nodokļu jomā starp Latvijas un citu Eiropas Savienības dalībvalstu kompetentajām iestādēm un ārvalstu kompetentajām iestādēm, ar kurām ir noslēgti Latvijas Republikas Saeimas apstiprināti starptautiskie līgumi"). Šā regulējuma mērķis ir cīņa pret pārrobežu izvairīšanos no nodokļu nomaksas, kā arī atturēšana no nodokļu optimizēšanas.

VID paredzēts pienākums izvērtēt no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra saņemto informāciju par iesniegtajiem pieteikumiem ierakstu izdarīšanai komercreģistrā, sniedzot atzinumu, kurā norādīta VID rīcībā esošā informācija, kas liecina par tiesību subjekta nodokļu riskiem.

Noteikts pienākums visiem Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma subjektiem, konstatējot aizdomīgu darījumu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas likuma izpratnē, nekavējoties ziņot arī VID par tādu personas, kuras rezidences (reģistrācijas) valsts ir Latvijas Republika, aizdomīgu darījumu, kura pazīmes atbilst vismaz vienai no likumā "Par nodokļiem un nodevām" minētajām aizdomīguma pazīmēm nodokļu jomā.

Lai nodrošinātu iespēju VID veikt mantojamās neregistrējamās kustamās mantas (tajā skaitā skaidras naudas) izcelsmes un piederības pārbaudi, noteikts pienākums zvērinātam notāram sniegt VID informāciju par gadījumiem, kad tiek mantota neregistrējama kustama manta, tajā skaitā skaidra nauda, kuras vērtība pārsniedz 15 000 euro.

Noteikti skaidras naudas lietošanas ierobežojumi fiziskām personām, paredzot tām aizliegumu veikt skaidrā naudā darījumu, kura summa pārsniedz 7200 euro.

Atbalstot īslaicīgās finanšu grūtībās nonākušos nodokļu maksātājus, papildināts nodokļu samaksas termiņu pagarināšanas gadījumu uzskaitījums, nosakot, ka nodokļu maksātājiem, kuri veiks precizējumus nodokļu deklarācijās vai iesniegs iesniegumu ar lūgumu labot muitas deklarāciju, būs iespēja lūgt nodokļu administrāciju sadalīt termiņos uz laiku līdz vienam gadam to nodokļu maksājumu samaksu, kuri ir izveidojušies deklarācijas precizēšanas rezultātā. Tāpat tiek paredzēts samazināt nokavējuma naudas likmi no 0,05 procentiem uz 0,025 procentiem par katru nokavēto dienu, izpildot VID lēmumu par nokavēto nodokļu maksājumu labprātīgu samaksu.

Veiktas izmaiņas attiecībā uz nokavējuma naudas aprēķināšanu, paredzot pārtraukt nokavējuma naudas aprēķināšanu, nokavējuma naudas summai sasniedzot divas piektdaļas (40%) no nokavētā maksājuma (pamatparāda) apmēra.

Lai mazinātu fiktīvu uzņēmumu piesaisti, neidentificētu darbinieku nodarbināšanu un uzlabotu situāciju attiecībā uz nodokļu nomaksu par nodarbinātajiem būvniecībā, ar 2017. gada 1. jūliju stāsies spēkā regulējums, kas paredz noteikt pienākumu galvenajam būvdarbu veicējam

aprēķināt un maksāt atbildības nodrošinājumu (proti, ikmēneša valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu maksājumus) par katru apakšuzņēmēja darba ņēmēju, kas pakļauts sociālajai apdrošināšanai Latvijā un kas nodarbināts būvobjektā būvdarbu līguma izpildē.

2016. gada 8. decembrī norisinājās ikgadējais Finanšu ministrijas Grāmatvedības forums, kurā piedalījās un pieredzē dalījās grāmatvedības politikas veidotāji, grāmatvežu profesionālo organizāciju – Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācijas un ISO sertificēto grāmatvežu asociācijas, pārstāvji, augstāko mācību iestāžu, kurās var apgūt grāmatvežu profesiju, pārstāvji un arī ICAEW reģionālā direktora Eiropā M.Manuzzi. Forumā ietvaros tika pārrunātas aktualitātes grāmatvedības jomā Latvijā un Eiropā, kā arī aktualitātes Starptautiskajā grāmatvedības asociācijā un Eiropas grāmatvežu federācijā. Pilnveidots tiesiskais regulējums grāmatvedības jomā, kas paredz no 2017. gada 1. jūlija ārpakalpojuma grāmatvedim, kurš sniedz klientam grāmatvedības pakalpojumus, pienākumu apdrošināt savu civiltiesisko atbildību par profesionālās darbības vai bezdarbības rezultātā nodarītajiem zaudējumiem.

Pārņemot Latvijas normatīvajos aktos Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu, attiecībā uz noteiktu lielu uzņēmumu un koncernu nefinansiālās un daudzveidības informācijas atklāšanu. Ar 2017.gada 1. janvāri kapitālsabiedrībām noteikts pienākums, sagatavot un publicēt nefinanšu paziņojumu un/vai konsolidēto nefinanšu paziņojumu, kuru pārvedami vērtspapīri ir iekļauti regulētajā tirgū, kredītiestādēm, apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrībām, ja minēto sabiedrību vidējais darbinieku skaits pārskata gadā pārsniedz 500 darbiniekus, bet aktīvu kopsumma bilances datumā pārsniedz 20 milj. euro vai gada tīrais apgrozījums (neto apgrozījums) pārsniedz 40 milj. euro ir pienākums.

Finanšu ministrijas īstenotā Latvijas un Šveices sadarbības programmas projekta "Tehniskā palīdzība finanšu pārskatu sagatavošanā" ietvaros, Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācija sadarbībā ar Finanšu ministriju ir izstrādājusi vadlīnijas grāmatvedības organizāciju dokumentu sagatavošanai - "Grāmatvedības organizācijas dokumentu rokasgrāmata" (ievietota elektroniskās lietošanas vidē Finanšu ministrijas un Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļu vietnē bez maksas), kas paredzēta mazām sabiedrībām Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma izpratnē, lai atvieglotu darbu uzņēmumu vadītājam un grāmatvedības kārtošanas veicējam (grāmatvedim vai ārpakalpojumu grāmatvedim). Rokasgrāmatas mērķis ir palīdzēt praktizējošiem grāmatvežiem un uzņēmumu vadītājiem gūt dziļāku izpratni par grāmatvedības organizācijas dokumentu saturu un praktisko piemērošanu, piedāvājot skaidrojošus piemērus un grāmatojumus kā arī tās pielikumos ir aplūkoti praktiski paņēmieni, ko praktizējoši grāmatveži un uzņēmumu vadītāji var izmantot sava uzņēmuma grāmatvedības organizācijas dokumentu paketes izstrādāšanas gaitā, pielāgojot tos savu uzņēmumu darbības īpatnībām.

Izložu un azartspēļu nodoklis. Lai radītu alternatīvu nelegālo izložu piedāvājumam un samazinātu pieprasījumu pēc nelegālajām izlozēm, 2016. gadā tika ieviests normatīvais regulējums interaktīvo izložu un izložu (arī momentloteriju) ar augstu laimestu fondu (pārsniedz 60% no izlozes (arī momentloterijas) biļešu realizācijas ieņēmumiem) organizēšanai. Jaunais regulējums ļaus valsts akciju sabiedrībai "Latvijas Loto" piedāvāt jaunus produktus izložu jomā, kā rezultātā samazināsies pieprasījums pēc nelegālajām izlozēm un arī palielināsies ieņēmumi valsts budžetā (izložu nodevas un nodokļa veidā)

2016. gada 14. decembrī notika Latvijas nodokļu maksātāju forums 2016, kura laikā četrās paneldiskusijās ar pašmāju un starptautisko ekspertu dalību norisinājās diskusijas par Latvijas nodokļu politikas izaicinājumiem un nepieciešamajām pārmaiņām. Pasākumā piedalījās Latvijas lielākie nodokļu maksātāji un nozaru asociācijas, valdības pārstāvji, valdības sociālie un

sadarbības partneri, Pasaules Bankas, Latvijas bankas, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas eksperti.

Pilnveidots tiesiskais regulējums komercsabiedrību revīzijas jomā, Saeimā galīgā lasījumā pieņemot Finanšu ministrijas izstrādātos grozījumus likumā "Par zvērinātiem revidentiem", veicinot revīzijas pakalpojumu kvalitātes un uzticamības palielināšanu, kā arī publiskās pārraudzības institūciju efektīvu sadarbību uzraudzības pasākumu īstenošanā un informācijas apmaiņā.

Lai veicinātu sabiedrības pārliecību par Latvijas revīzijas pakalpojumu sniedzēju darba kvalitāti un objektivitāti sabiedriskas nozīmes struktūrās, 2016. gadā tika veiktas pārbaudes deviņām zvērinātu revidentu praksēm, pārbaudot revīzijas uzdevumus, ko zvērināts revidents ir veicis komercsabiedrībām, kuru pārvedami vēršpapīri ir iekļauti regulētajā tirgū, kā arī revīzijas uzdevumus, ko zvērināts revidents ir veicis finanšu institūcijām.

Ieviesta informēšanas (arī anonīmi) iespēja ministrijas tīmekļa vietnē izveidojot sadaļu "Palīdzi atklāt pārkāpumu!". Ar tās palīdzību sabiedrība ir aicināta informēt (arī anonīmi) ministriju par pārkāpumiem, kurus izdarījuši zvērināti revidenti vai zvērinātu revidentu komercsabiedrības, kas ir sniegušas revīzijas pakalpojumus sabiedriskas nozīmes struktūrām, lai ministrija kā kompetentā iestāde izvērtētu sniegto informāciju un lemtu par administratīvās lietas uzsākšanas nepieciešamību.

Lai īstenotu ministrijai kā kompetentājai iestādei ES regulā Nr. 537/2014 noteikto uzdevumu – veikt revīzijas pakalpojumu tirgus kvalitātes un konkurētspējas uzraudzību un ziņot par tās rezultātiem, 2016. gadā sagatavots un iesniegts Eiropas komisijai pirmais Latvijas nacionālais ziņojums par Latvijas revīzijas pakalpojumu tirgus kvalitāti un konkurētspēju 2015. gadā.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Par 2016. gada 23. novembra likumu "Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli""

Likums paredz noteikt iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvojumu, t.i., no maksātāja ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, izslēgt darba devēja apmaksātos darba kopīgumā noteiktos darbinieka ēdināšanas izdevumus, kuri nepārsniedz 480 euro gadā (vidēji 40 euro mēnesī), ja darba devējs būs izpildījis likumā noteiktos nosacījumus. Minētais atbrīvojums netiek piemērots darba devējam, kas ir valsts, pašvaldības, publiskas personas vai publiski privātā kapitālsabiedrība.

Ar 2017. gada 1. janvāri ar iedzīvotāju ienākuma nodokli netiek apliktas stipendijas līdz 280 euro mēnesī, ko izglītojamam darba vidē balsfītu mācību ietvaros izmaksā komersants, iestāde, biedrība, nodibinājums, fiziska persona, kura reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, kā arī individuālais uzņēmums, tajā skaitā zemnieku vai zvejnieku saimniecība, un citi saimnieciskās darbības veicēji.

Likumā ir veikti grozījumi, lai mazinātu iespēju, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa režīms, ko piemēro iemaksām privātajos pensiju fondos un ienākumam papildpensiju kapitāla veidā, tiek izmantots nodokļu plānošanai

Likumā ir precizēts termins "nodokļu pārmaksa", jo līdz šim likumā nebija precīzi noteikts, ka par pārmaksu uzskatāma arī starpība starp avansā samaksāto un rezumējošā kārtībā aprēķināto nodokli."

Mikrouzņēmumu nodoklis

Par 2016. gada 20. decembra likumu „Grozījumi Mikrouzņēmumu nodokļa likumā”

Likums nosaka, ka no 2017. gada 1. janvāra mikrouzņēmumu nodokļa likme mikrouzņēmuma apgrozījumam līdz 7000 euro ir 12% un mikrouzņēmumu nodokļa likme mikrouzņēmuma apgrozījumam no 7000,01 līdz 100 000 euro ir 15%.

Savukārt, no 2018. gada 1. janvāra mikrouzņēmumu nodokļa likme mikrouzņēmuma apgrozījumam būs 15%.

Vienlaicīgi likumā tiek noteikts, ka mikrouzņēmumu nodokli maksājošā mikrouzņēmuma darbinieks var brīvprātīgi pievienoties valsts sociālajai apdrošināšanai, veicot reizi mēnesī sociālās apdrošināšanas iemaksas, no brīvi izraudzīta objekta, kas nepārsniedz Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru;

No Mikrouzņēmumu nodokļa likuma ir izslēgtas normas, kas attiecas uz nozarēm, kurās, veicot saimniecisko darbību, mikrouzņēmums nav tiesīgs kļūt un būt par mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju.”

Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Par 2016. gada 23. novembra likumu “Grozījumi likumā “Par uzņēmumu ienākuma nodokli””

Likums nosaka, ka sākot ar 2017. gada 1. janvāri par reprezentatīvo automobili ir uzskatāms arī kravas automobilis ar pilnu masu līdz 3000 kg, ja tā vērtība bez pievienotās vērtības nodokļa pārsniedz 50 000 euro un ir pārklasificēts no vieglā automobiļa (M1 kategorija) par kravas automobili (N1 kategorija), bet pēc būtības ir vieglais automobilis.

Sagatavojot UIN deklarāciju par taksācijas periodu, kas sākas 2017. gadā un turpmākajos taksācijas periodos, iepriekšējo taksācijas periodu zaudējumus ir tiesības segt apmērā, kas nepārsniedz 75% no attiecīgā taksācijas perioda ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamā ienākuma, kas aprēķināts pēc peļņas koriģēšanas.

Starptautisko investīciju piesaistes un uzņēmējdarbības vides uzlabošanas nolūkā, 2016.gadā tika turpināts darbs pie starpvalstu nodokļu līgumu bāzes paplašināšanas. Nodokļu līgumu mērķis ir nodokļu dubultās uzlikšanas novēršana, nodokļu nemaksāšanas novēršana un diskriminācijas nepieļaušana.

Ar 2016. gada 1. janvāri uzsākta Latvijas Republikas un Kataras valsts valdības līgums par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem piemērošana.

2016. gada 27. oktobrī spēkā stājās Latvijas Republikas valdības un Kipras Republikas valdības konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem un tās piemērošana tiks uzsākta ar 2017. gada 1. janvāri.

2016. gada 13. aprīlī parakstīja Latvijas Republikas valdības un Ķīnas Tautas Republikas Honkongas īpašā administratīvā reģiona valdības līgums par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem un tās Protokolu. 2016. gada 2. novembrī paraksts Latvijas Republikas valdības un Šveices Federālās Padomes Protokols, ar kuru groza Latvijas Republikas valdības un Šveices Federālās Padomes 2002. gada 31. janvārī noslēgto

Konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem.

2016. gada 20. decembrī Ministru kabinets apstiprināja Latvijas Republikas un Japānas konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas attiecībā uz ienākuma nodokļiem, ļaunprātīgas izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu. 2016. gada 9. augustā Ministru kabinets apstiprināja Otro Protokolu ar ko groza Latvijas Republikas valdības un Singapūras Republikas valdības līgums par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem.

Panākot vienošanos ar otru līgumslēdzēju pusi ir paredzēts, ka 2017. gadā tiks sāktas sarunas par nodokļu konvencijas noslēgšanu ar Urugvaju, Čīli, Saūda Arābiju un Bahreinu.

Akcīzes nodoklis

Lai mazinātu risku nepamatotai akcīzes preču iegādei bez nodokļiem vai uz nodokļu atmaksas pieprasījumu ar 2017. gada 1. janvāri ir pārskatīta akcīzes nodokļa atbrīvojumu piemērošana diplomātiem un starptautisko organizāciju personālam, paredzot ierobežojumus akcīzes preču iegādei, piemērojot akcīzes nodokļa atbrīvojumu vai akcīzes nodokļa atmaksu. Ņemot vērā, ka atsevišķām akcīzes precēm akcīzes nodoklis un pievienotās vērtības nodoklis veido nozīmīgu daļu no cenas, piemēram, cigaretēm un alkoholiskajiem dzērieniem ir paredzēts noteikt maksimālo alkoholisko dzērienu, tabakas izstrādājumu un elektroniskajās cigaretēs izmantojamā šķidruma daudzumu gadā, ko diplomāti un starptautisko organizāciju personāls iegādājas, piemērojot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa vai akcīzes nodokļa atmaksu.

Lai tiktu nodrošināts tabakas izstrādājumu tirgus līdzsvars, kā arī akcīzes nodokļa ieņēmumi valsts budžetā par tabakas izstrādājumiem būtu prognozējami, 2017. gada 1. janvārī tika paaugstinātas akcīzes nodokļa likmes cigāriem un cigarellām, citai smēķējamai tabakai, tabakas lapām, karsējamai tabakai un smalki sagrieztai tabakai cigarešu uztīšanai, savukārt 2017. gada 1. jūlijā tiek mainīta akcīzes nodokļa struktūra cigaretēm, samazinot procentuālo likmi un paaugstinot specifisko likmi, kā arī akcīzes nodokļa minimālo likmi.

Lai novērstu alkoholisko dzērienu ražošanas procesā nepamatotu norakstīšanu zudumos, ar 2017. gada 1. janvāri ir pārskatītas zudumu normas alkoholiskajiem dzērieniem to ražošanas atsevišķos posmos, kā arī samazināta pieļaujamā zuduma norma fasētiem alkoholiskajiem dzērieniem no 0,2% uz 0,1%.

Ņemot vērā, ka kukurūza Latvijā tiek audzēta ne tikai lopbarības un sēklas iegūšanai, bet arī kā enerģētiskā kultūra biogāzes ieguvei atbilstoši Zemkopības ministrijas ierosinājumiem ar 2017. gada 1. jūliju, t.i., sākot ar 2017./2018. saimniecisko gadu tiek atceltas tiesības iegādāties degvielu ar samazināto akcīzes nodokļa likmi par zemes platībām, kurās audzē kukurūzu biogāzes ieguvei.

Muitas joma

Pārskata periodā tika pabeigts darbs pie jaunā Muitas likuma izstrādes, ar kuru tika ieviestas jaunā Eiropas Savienības Muitas kodeksa prasības. Likumā tika noteikts, ka gadījumā, ja pēc preču izlaišanas tiek precizēts muitas maksājumu parāds un papildus aprēķinātā nodokļu starpība ir mazāka par EUR 10, tad Valsts ieņēmumu dienests šo starpību parādniekam nepaziņo. Lai samazinātu administratīvo slogu Muitas likumā ir noteikti gadījumi, kādos Valsts ieņēmumu dienests pieņem lēmumu, lai parādniekam netiktu nodarīts nelabojams kaitējums. Vairākos Ministru kabineta noteikumos, kas pārskata periodā tika izdoti uz jaunā Muitas likuma deleģējuma pamata ir pārskatīts un samazināts iesniedzamo dokumentu apjoms.

Pārskata periodā tika dots deleģējums Ministru kabinetam noteikt kārtību, kādā uz autoceļa izveidotajā robežšķērsošanas vietā muitas amatpersona vai Valsts robežsardzes amatpersona kontrolēs komerciālajā mehāniskajā transportlīdzeklī esošās degvielas apjomu, kas nepieciešams transportlīdzekļa darbības nodrošināšanai.

Komerčiāla transportlīdzekļa, kas iebrauc Latvijas Republikas autoceļa robežšķērsošanas vietā no trešajām valstīm vadītājam, Latvijas Republikas autoceļu robežšķērsošanas vietā tiek izsniegts aizpildīšanai akcīzes preču pārvietošanas paziņojums, kurā jānorāda degvielas, kas nodrošina komerciāla mehāniskā transportlīdzekļa darbību, apjoms, kā arī odometra stāvoklis robežšķērsošanas brīdī.

Iegūtā informācija par Latvijas Republikas teritorijā ievesto degvielas daudzumu un odometra stāvokli tiks izmantota nodokļu kontroles pasākumu veikšanai iekšzemē un muitas kontroles pasākumu veikšanai transportlīdzeklīm izbraucot no Latvijas Republikas uz Krievijas Federāciju vai Baltkrievijas Republiku.

Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis

Ar 2017. gada 1. janvāri transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa likmes tiek piemērotas atkarībā no transportlīdzekļa radītā oglekļa dioksīda (CO₂) izmešu daudzuma. Taču, lai transportlīdzekļu lietotājiem dotu laiku pāriet uz videi draudzīgākiem transportlīdzekļiem, paredzēts pārejas periods, kas nosaka, ka transportlīdzekļiem, kuri pirmo reizi reģistrēti Latvijā pēc 2008. gada 31. decembra līdz 2016. gada 31. decembrim, likumā noteiktās transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa likmes atkarībā no CO₂ izmešu daudzuma stāsies spēkā 2019. gada 1. janvārī. Iepriekš minētajiem transportlīdzekļiem, kuriem motora tilpums lielāks par 3500 cm³ papildus noteikta transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa likme 300 euro apmērā. Savukārt transportlīdzekļiem, kuru pirmās reģistrācijas datums ir pēc 2008. gada 31. decembra, taču Latvijā tie pirmo reizi reģistrēti pēc 2016. gada 31. decembra, transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa likme, sākot no 2017. gada 1. janvāra, tiek piemērota atkarībā no CO₂ izmešu daudzuma.

Palielinātas transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa likmes vieglajiem automobiļiem par 7,4% (ņemot vērā patēriņa cenu indeksa izmaiņas 2016. gadā pret 2011. gadu) un likmes noapaļotas līdz vesalam eiro.

Noteikts atbrīvojums no transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa maksāšanas transportlīdzeklīm, kurš ir Sabiedroto spēku štāba locekļa vai viņa apgādājamā īpašumā, turējumā vai valdījumā, un, ja šī persona nav Latvijas pilsonis vai pastāvīgais iedzīvotājs.

Lauksaimniecības produktu ražotājiem, lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām un atzītām akvakultūras saimniecībām transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa atvieglojuma apmērs ir palielināts no 50% līdz 75%.

Noteikts jauns transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa atvieglojums par transportlīdzekļiem, ar kuriem fiziskas un juridiskas personas, kuras ir iekļautas Lauku atbalsta dienesta maksājumu saņēmēju datubāzē, un ar tiem veic kravas pašpārvadājumus, atkarībā no likumā noteiktajiem nosacījumiem, transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli maksā 25 procentu apmērā.

Samērojot daudzbērnu ģimenes formulējumu ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto definīciju, transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa atvieglojumu par likumā noteikto kategoriju transportlīdzekļiem varēs piemērot ģimenei, kuras aprūpē ir vismaz trīs bērni, to skaitā

audžuģimenē ievietoti un aizbildnībā esoši bērni, kā arī pilngadīgas personas, kas nav sasniegušas 24 gadu vecumu, ja tās iegūst vispārējo, profesionālo vai augstāko izglītību.

Paredzēts, ka turpmāk transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis būs jāmaksā personām, kuru deklarētā dzīvesvieta ir Latvijā un kuras dalībai ceļu satiksmē izmanto ārvalstīs reģistrētu M1 vai N1 kategorijas automobili.

Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)

Pasākumi ar mērķi apkarot PVN nemaksāšanu:

Tika paplašināta īpašā PVN režīma (t.i. PVN apgrieztās jeb reversās maksāšanas kārtības) piemērošana un ieviesta 2016. gadā arī graudaugu nozarē attiecībā uz noteikto neapstrādātu graudaugu un tehnisko kultūru (tostarp eļļas augu sēklu), tai skaitā šo preču maisījumu un sēklu, piegādēm, un ar 2017. gada 1. janvāri ieviesta dārgmetālu tirdzniecībā uz ierobežotu laika periodu, attiecībā uz neapstrādātu dārgmetālu, dārgmetālu sakausējumu un ar dārgmetālu plāķētu metālu piegādēm.

Sākot ar 2017. gada 1. janvāri, atcelts PVN taksācijas periods, kas ir puse no kalendāra gada. Tātad PVN būs tikai divi taksācijas periodi: viens kalendāra mēnesis un viens ceturksnis. Kā arī jaunreģistrētiem PVN maksātājiem uz sešiem kalendāra mēnešiem PVN taksācijas periods tiek noteikts viens kalendāra mēnesis.

Noteikti ierobežojumi priekšnodokļa atskaitīšanā par automobiļiem, kas reģistrēti kā kravas furgoni (N1 kategorija) un kam ir vairāk nekā trīs sēdvietas (ieskaitot vadītāja sēdvietu), bet kas pēc būvības ir vieglie pasažieru automobiļi un kas arī pārsvarā tiek izmantoti pasažieru pārvadāšanai.

Ieviests regulējums, kas nosaka drošības naudas iekasēšanu, ja juridiska persona savā īpašumā vai valdījumā reģistrē noteiktas kategorijas transporta līdzekli, kura izlaiduma gads ir kārtējais vai pieci iepriekšējie gadi, kas iegādāts citā Eiropas Savienības dalībvalstī un tiek pirmoreiz reģistrēts Latvijā vai, kas gada laikā pēc tā pirmās reģistrācijas Latvijā atkārtoti iegādāts citā Eiropas Savienības dalībvalstī un tiek atkārtoti reģistrēts Latvijā.

Pasākumi ar mērķi veicināt PVN labprātīgu samaksu un atvieglot PVN administrēšanu:

Samazināts pārmaksātās PVN summas atmaksas sliekšnis uz nodokļu maksātāja bankas kontu no 11382,97 euro uz 5 000 euro.

Lai mazinātu administratīvo slogu, lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājiem, tiek atcelta prasība Valsts ieņēmumu dienestā iesniegt atsevišķu pārskatu par taksācijas gadā no katra konkrētā lauksaimnieka saņemtās lauksaimniecības produkcijas daudzumu un vērtību. Tāpat arī tiek samazināts PVN deklarācijas pielikumu skaits, atsakoties no pārskata "Piegādāto preču vērtību sadalījumā pa brīvostām un speciālajām ekonomiskajām zonām".

Veikta atsevišķu PVN likumā noteikto naudas summu noapaļošana, lai nodrošinātu normu vieglāku piemērošanu.

ES fondu un citu ārvalstu finanšu instrumentu vadība

Armands Eberhards,
valsts sekretāres
vietnieks ES struktūrfondu
un Kohēzijas fonda
jautājumos

Valsts sekretāres vietnieks ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda jautājumos

ES fondu
stratēģijas
departaments

ES fondu
uzraudzības
departaments

ES fondu
vadības un
kontroles
departaments

Komerccarbības
atbalsta
kontroles
departaments

ES fondu lietu
departaments

Ministrija kā Kohēzijas politikas ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Šveices programmas vadošā iestāde saskaņā ar ES, donorvalstu un Latvijas Republikas normatīvo regulējumu kopumā ir atbildīga par investīciju, vadības un kontroles sistēmu, uzraudzību un izvērtēšanu, kā arī par sabiedrības informēšanu un publicitāti. Tāpat ministrija kontrolē atsevišķu citām valsts pārvaldes iestādēm deleģēto funkciju izpildi, kā arī nodrošina starpniekinstitūciju pieņemto lēmumu izskatīšanu to apstiprināšanas gadījumā. Darbības virziena mērķis ir nodrošināt efektīvas investīcijas Latvijas tautsaimniecībā.

ES fondu un citu ārvalstu finanšu instrumentu vadības rezultatīvo rādītāju izpilde un to novērtējums

Vērtējot 2016. gada prognozes par ES fondu finansējuma ieguldījumu tautsaimniecībā, jāsecina, ka pārsniegums par 29% ir saistīts ar intensīvāku nekā sākotnēji plānots noslīguma maksājumu veikšanu finansējuma saņēmējiem par 2007. - 2013.gada plānošanas perioda ES fondu projektiem.

ES fondu 2014. - 2020. gada plānošanas perioda vadībā iesaistīto iestāžu sniegtā novērtējuma rezultāti liecina, ka vidējais apmierinātības ar ES fondu vadošās iestādes darbību vērtējums pārsniedz plānoto 75% mērķi un atbilst 77%, kas liecina par atbilstošu un efektīvu ES fondu vadības nodrošināšanu.

Saskaņā ar ministrijas rīcībā esošo informāciju EK Konkurences ģenerāldirektorāts 2016. gadā nav uzsācis nevienu valsts atbalsta atgūšanas procedūru attiecībā uz Latvijas atbalsta sniedzējinstītūciju piešķirto valsts atbalstu, tādējādi ir nodrošināts, ka nacionālās komercdarbības atbalsta kontroles politikas īstenošana samazinājusi nelikumīga atbalsta sniegšanas risku un rezultatīvais rādītājs sasniegts 100% apmērā.

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība 2016. gadā	
		Plānotais	Izpilde
ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Šveices programmas finansējuma ieguldījums tautsaimniecībā	Miljoni eiro	325,32	419,75
Nodrošināta ES fondu ieguldījumu veikšana	ES fondu ieguldījumu snieguma ietvars attiecīgajā gadā (finansējums/sasniegtie iznākumi)	85%	82%
Izveidots un uzturēts ES fondu un citu ārvalstu finanšu instrumentu VKS apraksts	Klientu apmierinātības indekss	75%	77%
Samazināts nelikumīga atbalsta sniegšanas risks	Izskatītās valsts atbalsta programmas un izskatītie individuālie projekti ieviesti atbilstoši valsts atbalsta kontroles normām	95%	100%

2016. gada izpilde

Attiecībā uz ES fondu 2014. - 2020. gada plānošanas periodu ir nodrošināta efektīva, stratēģiska, uz rezultātiem balstīta pieeja, 2016. gadā panākot būtisku progresu jo īpaši nozaru investīciju Ministru kabineta noteikumu apstiprināšanā, kas ir galvenais priekšnoteikums reālai projektu īstenošanas uzsākšanai. Kopumā līdz 2016. gada beigām apstiprināti noteikumi par 85% no pieejamām ES fondu investīcijām 4,4 miljardi euro visam periodam līdz 2023. gadam, tādējādi izpildot 94% no valdības mērķa 2016. gadam 4 mljrd. euro investīciju nosacījumu izstrādē. Savukārt līdz 2016. gada beigām uzsāktas projektu atlases jau par 3,1 mljrd. euro jeb 70% un projektu līgumi noslēgti par 1,4 mljrd. euro jeb 31% no pieejamā ES finansējuma.

Pilnībā nodrošināta visu 15 uz Partnerības līguma apstiprināšanas brīdi neizpildīto ex ante nosacījuma izpilde, tai skaitā visu vispārīgo ex ante nosacījuma izpilde, kā arī tematisko ex ante nosacījuma izpilde tādās jomās kā transports, izglītība un zinātne, veselība, sociālās iekļaušana, valsts pārvaldes kapacitātes stiprināšana, izglītības jomā par priekšlaicīgas mācību pamešanas iemesliem, kā arī atkritumu, ūdenssaimniecības un risku pārvaldības nozarē.

Ministru kabinetā tika apstiprināti rīkojumi par grozījumiem ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība". Apstiprinātie grozījumi ir ar fokusētu mērķi, lai izpildītu ES fondu plānošanas dokumentos noteiktos investīciju uzsākšanas nosacījumus. Grozījumi 2016. gada beigās tika iesniegti EK, saņemot pozitīvu EK lēmumu. Kā arī UK rakstiskajā procedūrā tika uzsākta saskaņošana otrajiem darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" grozījumiem, paredzot grozījumus nozīmīgu projektu īstenošanai ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā – Inčukalna gudronu dīķu attīrīšanai un Stradiņa slimnīcas būvniecībai, kā arī, lai veiktu precizējumus atsevišķos sasniedzamajos rādītājos, kuru nepieciešamība identificēta, nozaru ministrijām sagatavojot precīzākus investīciju plānus un nosacījumus, kā arī ņemot vērā izmaiņas statistikas rādītājos, kas ietekmē rādītāju bāzes un sasniedzamās vērtības.

Nodrošināta ES fondu vadošās iestādes 2014. - 2020. gada plānošanas perioda jaunās funkcijas – starpniekinstitūciju pieņemto lēmumu izskatīšana to apstiprināšanas gadījumā sekmīga ieviešana, izskatot 17 apstiprināšanas iesniegumus un pieņemot lēmumus par apstiprinātajiem starpniekinstitūcijas lēmumiem.

Nodrošinot efektīvu ES fondu ieviešanu un pārvaldību sadarbībā ar Eiropas Komisiju, sociālajiem un sadarbības partneriem, 2016. gada:

6. jūlijā ES fondu 2014. - 2020. gada plānošanas perioda Uzraudzības komitejas ikgadējā "izbraukuma" sēdē Bauskā un 24. novembrī Rīgā tika apstiprināta virkne projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju komplektu, lai uzsāktu atbilstošo specifisko atbalsta mērķu un/vai to pasākumu ieviešanu, kā arī izskatīti aktuālie jautājumi par ES fondu ieviešanu. 7. jūlijā Bauskā 2007. - 2013. gada plānošanas perioda Uzraudzības komitejas sēdē tika izskatīti jautājumi par perioda slēgšanu, lielo projektu statusu, finanšu instrumentiem, e-pakalpojumu attīstību u.c. jautājumi.

23. novembrī organizēta ES fondu vadošās iestādes ikgadējā tikšanās ar Eiropas Komisiju par ES fondu 2014. - 2020. gada plānošanas perioda jautājumiem.

Katru mēnesi ES fondu 2014. - 2020. gada plānošanas perioda apakškomiteju sēdēs tika diskutēts par dažādiem atbildīgo iestāžu sagatavotajiem projektu iesnieguma vērtēšanas kritēriju komplektiem un par to tālāku virzību apstiprināšanai Uzraudzības komitejā.

No 2016. gada 1. jūlija līdz 31. oktobrim tika veikts izvērtējums par grozījumu nepieciešamību Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014. – 2020. gada plānošanas perioda vadības likumā, tam pakārtotajos Ministru kabineta noteikumos un deleģēšanas līgumā par integrētu teritoriālo investīciju projektu iesniegumu atlases nodrošināšanu. Lai sagatavotu izvērtējumu, tika aptaujātas gan ES fondu vadībā iesaistītās institūcijas, gan sociālie partneri, gan republikas nozīmes attīstības centru pilsētu pašvaldības, ar kurām noslēgti deleģēšanas līgumi. Izvērtējuma rezultātā tika secināts, ka likumā nav nepieciešami grozījumi, bet vairākos Ministru kabineta noteikumos un deleģēšanas līgumos tiks veikti grozījumi, lai uzlabotu ES fondu ieviešanas sistēmu.

No 2016. gada 2. septembra līdz 23. septembrim elektroniski tika veikta aptauja par apmierinātību ar Finanšu ministrijas kā ES fondu vadošās iestādes darbību laika periodā no 2015. gada 1. septembra līdz 2016. gada 31. augustam. Kopā tika aptaujātas 20 ES fondu 2014. - 2020. gada plānošanas perioda vadībā iesaistītās iestādes (desmit atbildīgās iestādes, viena sadarbības iestāde un deviņas republikas nozīmes attīstības centru pilsētu pašvaldības). Iestāžu novērtējuma rezultāti liecina, ka vidējais apmierinātības ar ES fondu vadošās iestādes darbību vērtējums pārsniedz plānoto 75% mērķi un atbilst 77%, kas liecina par atbilstošu un efektīvu ES fondu vadības nodrošināšanu. Kopējie aptaujas rezultāti pieejami prezentācijā ES fondu tīmekļa vietnē sadaļā Atbildīgo iestāžu un sadarbības iestāžu sanāksmju protokoli kā 1. pielikums 2016. gada 7. decembra sanāksmes protokolam - <http://www.esfondi.lv/sanaksmju--protokoli-1>.

2016. gadā, lai gūtu pārliecību par atbilstošu un kvalitatīvu deleģēto funkciju izpildi ES fondu sadarbības iestādē, atbildīgajās iestādēs un republikas nozīmes attīstības centru pilsētu pašvaldībās (turpmāk – iestādes), ES fondu vadošā iestāde ir nodrošinājusi 53 (piecdesmit trīs) izdevumu attiecināmības pārbaudes, 35 (trīsdesmit piecas) virspārbaudes sadarbības iestādes veiktajām iepirkumu pārbaudēm un pirmspārbaudēm, kā arī veikusi visu iestāžu izstrādāto iekšējo procedūru izvērtējumu, kopumā secinot, ka iestādēm deleģētās funkcijas tiek ieviestas un nodrošinātas atbilstoši normatīvajiem aktiem, izstrādātajām vadlīnijām/ metodiskajiem materiāliem un labas pārvaldības principiem.

Nodrošinot valdību, Saeimu un plašāku sabiedrību ar aktuālo informāciju par ES fondu investīciju progresu, iespējām un izaicinājumiem, reizi mēnesī valdībā un reizi ceturksnī Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijai iesniegti pārskati par ES fondu ieviešanas progresu, savukārt 2016. gada 22. martā un 20. septembrī Ministru kabineta sēdē izskatīti pusgada informatīvie ziņojumi par ES fondu, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Šveices programmas investīciju progresu. Izstrādāta un Ministru kabinetā un arī Eiropas Komisijā apstiprināta Stabilitātes programma, kas ir vidēja termiņa politikas dokuments, kas raksturo Latvijas fiskālo politiku 2016. - 2019.gadam. Izstrādātā Stabilitātes programma ir vērsta uz stingras un ilgtspējīgas fiskālās politikas īstenošanu un makroekonomiskās stabilitātes nodrošināšanu.

Notika piektā ikgadējā Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) / Norvēģijas finanšu instrumentu sanāksme. Tās laikā ministrijas un citu nozaru ministriju pārstāvji ar Norvēģijas Ārlietu ministrijas, Finanšu instrumenta biroja, kā arī Norvēģijas un Islandes vēstniecības Latvijā pārstāvjiem pārrunāja EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu programmu ieviešanas līdzšinējo progresu.

Turpinājās 7 EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu līdzfinansēto programmu ieviešanas uzraudzība, kā rezultātā Latvijas tautsaimniecībā investētais finansējums sasniedza 60,3 miljonus eiro jeb 80,4% no kopējā Latvijai pieejamā EEZ/Norvēģijas finansējuma. Kopumā pabeigta lielākā daļa - 84% jeb 283 projekti, līdz ar to jau šobrīd ieguldījumu rezultāti redzami vairākās būtiskās jomās. Ir stiprināts NVO sektors Latvijā, izstrādājot priekšlikumus efektīvas NVO atbalsta sistēmas izveidei, kas veicināja nacionālā NVO fonda ieviešanu 2016. gadā, atvēlot tam 400 000 eiro, Zaļo tehnoloģiju inkubatorā radītas ap 100 jaunas idejas, ir restaurēti vairāki kultūras objekti visā Latvijā, savukārt Korekcijas dienestu programmas ietvaros Latvijā ieviesta elektroniskā uzraudzība, Olaines cietuma teritorijā atklāts Atkarīgo centrs ieslodzītajiem ar vielu atkarību problēmām un atjaunotas Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietas.

Uzsākts darbs pie EEZ / Norvēģijas finanšu instrumentu jaunā perioda plānošanas ar mērķi parakstīt saprašanās memorandus. Tika izstrādāts un apstiprināts Ministru kabinetā informatīvais ziņojums "Par sarunu uzsākšanu Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešanai Latvijā periodā no 2014. līdz 2021. gadam", ar kuru dots mandāts oficiālo sarunu uzsākšanai ar donorvalstu pārstāvjiem. Ministrija iesniedza donorvalstīm vienoto saprašanās memorandu projekta priekšlikumu un aicināja pēc iespējas ātrāk uzsākt divpusējo sarunu procesu.

Norisinājās astotā Šveices programmas gada sanāksme. Tajā ministrijas pārstāvji un projektu ieviesēji ar Šveices attīstības un sadarbības aģentūras, Šveices ekonomisko lietu valsts sekretariāta un Šveices Konfederācijas vēstniecības Latvijā pārstāvjiem pārrunāja Šveices programmas īstenošanas progresu.

Šveices programmā no 10 projektiem 7 jau tika sekmīgi pabeigti un trīs projektu ieviešana noslēgsies 2017. gada 1. pusgadā, kā rezultātā investīcijām izmantotais finansējums sasniedza 49,7 milj. euro⁷ jeb 93,9% no Šveices programmas kopējā finansējuma. Trīs projektos, kas tuvojas noslēgumam, ir sasniegti šādi rezultāti: pabeigti sanācības darbi 5 objektos Rīgas Brīvostas teritorijā 8 ha lielā platībā; izveidoti 26 multifunkcionāli jauniešu iniciatīvu centri; uzsākta IT sistēmas (datu bāze) izstrāde, lai stiprinātu ministrijas, kā atbildīgās iestādes kapacitāti attiecībā uz zvērinātu revidentu un zvērinātu revidentu komercsabiedrību uzraudzību Latvijā.

⁷ Saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto Šveices franka valūtas komvertācijas kursu (1 EUR=1,0739 CHF) uz 30.12. 2016.

Komerccarbības atbalsta kontroles joma

Ministrija nodrošina nacionālās komerccarbības atbalsta kontroles institūcijas funkcijas Latvijā. Ministrijas kompetence aptver visas saimnieciskās darbības jomas, izņemot tos gadījumus, kad atbalstu plānots sniegt darbībām, kas saistītas ar primāro lauksaimniecību, zivsaimniecības produktiem, kā arī mežsaimniecību, par ko Latvijā atbild Zemkopības ministrija.

Lai nodrošinātu Latvijas normatīvo aktu komerccarbības atbalsta kontroles jomā atbilstību ES regulējumam, 2016. gadā ir pārskatīti un pēc nepieciešamības pilnveidoti sekundārie visaptverošie valsts atbalsta kontroles normatīvie akti, nodrošinot efektīvu nacionālās valsts atbalsta kontroles sistēmas darbību – tiesisko ietvaru konkrēto ES līmeņa prasību ieviešanai nacionālā līmenī, tai skaitā, izstrādājot kārtību, kādā publicē informāciju par sniegto komerccarbības atbalstu.

Komerccarbības atbalsta regulējuma vieglākai piemērošanai ir izstrādātas un 2016. gadā FM mājas lapā publicētas Valsts atbalsta vadlīnijas. Tās ļauj gan pasākumu plānotājiem/ieviesējiem, gan atbalsta sniedzējiem un saņēmējiem gūt informāciju un skaidrojumus par valsts atbalsta jēdzienu, valsts atbalsta kontroles juridisko pamatu (gan ES, gan nacionālā līmenī) un atbalsta saderības izvērtējuma kritērijiem, ko piemēro Eiropas Komisija, kā arī procedūrām, kas jāievēro plānojot valsts atbalsta programmas, shēmas vai individuālo atbalstu. Vienlaikus ministrija sniedz metodoloģisko atbalstu un apmācību seminārus par aktuālajiem valsts atbalsta jautājumiem atbalsta sniedzēj institūcijām, tai skaitā, institūcijām ES fondu vadības sistēmas ietvaros un pašvaldībām. Tāpat 2016. gadā ministrija nodrošinājusi Latvijas interešu pārstāvēšanu EK organizētajās konsultatīvajās sanāsmēs par valsts atbalsta regulējuma ieviešanas praktiskajiem jautājumiem.

Ministrija veikusi tai sākotnējai izvērtēšanai iesniegto jauno atbalsta pasākumu (kā arī grozījumu esošajos atbalsta pasākumos) izskatīšanu normatīvajos aktos noteiktajos termiņos par dažādu nozares ministriju un pašvaldību plānotajām atbalsta programmām un atbalsta projektiem dažādās to kompetences jomās, tai skaitā, piemēram, par pasākumiem kultūras jomā, sporta jomā, par atbalstu pētniecības un attīstības veicināšanai, par atbalstu transporta jomā, par riska finansējuma programmām, par investīciju atbalstu pašvaldību teritorijās uzņēmējdarbības attīstībai, par plānoto atbalstu vides un enerģētikas jomā, par speciālo ekonomisko zonu un brīvostu pārvalžu plānoto atbalstu nodokļu veidā, par jautājumiem nekustamā īpašuma nodokļu jomā, par valsts budžetā izmaksājamās peļņas daļas par valsts kapitāla izmantošanu samazināšanu, kā arī par ES struktūrfondu un Kohēzijas fondu kontekstā visu ES fondu sistēmas institūciju plānotajiem pasākumiem, tai skaitā, arī par pasākumiem, atbalsts kuriem nekvalificējas kā komerccarbības atbalsts.

Vienlaikus ir veikta uzraudzība, vai ir ievērota EK noteikto procesuālo normu piemērošana. Atbilstoši procesuālajiem nosacījumiem, 2016. gadā Latvija paziņoja EK trīs komerccarbības atbalsta lietas un divas lietas iesniedza kā pirms-paziņojumu. Tāpat ir EK nosūtīta kopsavilkuma informācija par 22 komerccarbības atbalsta lietām, kuras ieviestas saskaņā ar vispārējo grupu atbīrvojuma regulu. Jāuzsver, ka 2016. gadā EK pieņēmusi divus pozitīvus gala lēmumus. Vienlaikus turpinās produktīva sadarbība ar EK vēl daudzu citu nozīmīgu valsts atbalsta lietu kontekstā, piemēram, elektroenerģijas un transporta jomās, kur lēmumi tiks pieņemti 2017. gada pirmajā pusē.

ES fondu audīts un revīzija

**Nata Lasmane, ES fondu
revīzijas departamenta
direktore**

Finanšu ministrija veic ES fondu un EEZ un Norvēģijas finanšu instrumentu Revīzijas iestādes funkcijas. Revīzijas iestāde katru gadu sniedz neatkarīgu atzinumu EK un donorvalstīm, ministram un valsts sekretāram par ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības vadības un kontroles sistēmas darbības efektivitāti un deklarēto izdevumu likumību un pareizību.

Nodrošinot ministriju un iestāžu sadarbību ES finanšu interešu aizsardzības jautājumos, ES fondu revīzijas departaments veic ES finanšu interešu aizsardzības koordinācijas padomes sekretariāta funkcijas.

Ārvalstu finanšu palīdzības un ES fondu līdzekļu revīzijas darbības rezultātu un rezultatīvo rādītāju izpilde un to novērtējums

Latvija no Eiropas Komisijas saņēma oficiālu apstiprinājumu tam, ka Eiropas Komisija ir vienisprātis ar Latvijas ES fondu Revīzijas iestādi par izveidotās Eiropas Savienības fondu vadības un kontroles sistēmas atbilstību Eiropas Komisijas prasībām, kas ir apliecinājums Revīzijas iestādes darba pienācīgai kvalitātei.

Tabula Nr.6

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība 2016	
		Plānotais	Izpilde
Veikti ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības VKS auditi un sertificēto izdevumu revīzijas tādā apjomā un kvalitātē, kas sniedz pārliecību EK un donorvalstīm par ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības ieguldījumu efektīvu un mērķtiecīgu apguvi, tādējādi nodrošinot nepārtrauktu investīciju plūsmu Latvijai	EK un donorvalstu vērtējums par Vadības kontroles sistēmu ir vienāds vai labāks nekā Revīzijas iestādes novērtējums	100%	100%

2016.gada izpilde

ES fondu 2007. - 2013. gada plānošanas periods.

Darbības programmas: "Cilvēkresursi un nodarbinātība" Nr.2007LV051PO001 (1DP), "Uzņēmējdarbība un inovācijas" Nr.2007LV161PO001 (2DP) un "Infrastruktūra un pakalpojumi" Nr.2007LV161PO002 (3DP).

Tā kā pārskata periods bija pēdējais 2007. – 2013. plānošanas perioda gads, Revīzijas iestāde fokusējās uz slēgšanas aktivitātēm un noslēguma darbiem.

Atbilstoši 2016. gada 2. jūnijā apstiprinātajai Vispārējai audita stratēģijai ES fondu 2007. -2013. gada plānošanas perioda slēgšanai, 2016. gadā Revīzijas iestāde ir veikusi virkni darbību, kā rezultātā:

1. Pārskatīts vadības un kontroles sistēmas vērtējums, proti, vadošās iestādes vērtējums saglabājās 2. kategorijā (sistēma darbojas, taču tajā ir nepieciešami atsevišķi pilnveidojumi), sertifikācijas iestādes vērtējums – 1. kategorijā (sistēma darbojas).
2. Gūta pietiekama pārliecība, ka sertifikācijas iestādes sagatavotie noslēguma maksājuma pieteikumi Eiropas Komisijai ir pamatoti un pareizi, attiecīgie darījumi, kas ietverti noslēguma izdevumu deklarācijā ir likumīgi un pareizi.
3. Gūta pietiekama pārliecība ka vadošās iestādes sagatavotajos Noslēguma īstenošanas ziņojumos iekļautā informācija nav pretrunā ar revīzijas iestādes rīcībā pieejamo informāciju.

Atbilstoši ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2007. - 2013. gada plānošanas perioda vadības likumam Finanšu ministrija kā revīzijas iestāde ir veikusi sistēmas auditu: Finanšu inženierijas instrumentu slēgšanas audits Vadošajā iestādē, Ekonomikas ministrijā, Latvijas Investīciju Attīstības aģentūrā, kā arī pie finanšu starpnieka - Attīstības finanšu institūcijā ALTUM.

(1., 2.darbības programmai).

Auditā ir gūta pārliecība, ka pārbaudīto aktivitāšu projekti kopumā ir īstenoti atbilstoši EK un LR normatīvo aktu prasībām.

Pārbaudīto rezultāti uz finanšu inženierijas aktivitāšu slēgšanu liecina par atsevišķām nepilnībām, kas pastāvēja finanšu inženierijas instrumentu 2007. - 2013.gada plānošanas perioda ieviešanas uzraudzības sistēmā. Tika izteikti 4 augstas un 8 vidējas prioritātes ieteikumi.

Darbību revīzijas

Revīzijas iestāde veica darbību revīzijas par 2015. un 2016. gadā Eiropas Komisijai deklarētajiem izdevumiem.

Darbību revīzijās tika pārbaudīti izdevumi **13.8%** apjomā jeb **245 909 373,92** EUR no atsaucē periodā kopēji deklarētajiem izdevumiem **1 781 692 759,03** EUR.

Atbilstoši Revīzijas iestādes veikto darbību revīziju rezultātiem identificētais kopējais kļūdu īpatsvars (TER) ir 0,28%, kas ir zem noteiktā 2% būtiskuma līmeņa.

Revīziju rezultātā konstatēto trūkumu novēršanai, faktiski ir izteikti 22 ieteikumi, no tiem 11 – augstas prioritātes, 6 – vidējas, 5 – zemas.

ES fondu 2014.-2020.plānošanas periods

Darbības programma “Izaugsme un nodarbinātība” (2014LV16MAOP001).

Sistēmas audiiti

Atbilstoši ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014. - 2020. gada plānošanas perioda vadības likumam Finanšu ministrija kā revīzijas iestāde ir veikusi 4 sistēmas auditus:

1. Projektu apstiprināšanas audits Vadošajā iestādē, Atbildīgajās iestādēs un Sadarbības iestādē.
Galvenais audita secinājums: Projektu apstiprināšanas process darbojas un Vadošajā iestādē konstatētiem trūkumiem ir nebūtiskā ietekme uz šī procesa efektīvu darbību.
2. Maksājumu pieteikumu un kontu slēguma sagatavošanas audits Sertifikācijas iestādē.

Audita rezultātā Sertifikācijas iestādes izveidotā sistēma tika novērtēta kā funkcionējoša, tomēr nepieciešami atsevišķi uzlabojumi. Trūkumi tika konstatēti gan attiecībā uz Sertifikācijas iestādes funkcijām, gan attiecībā uz Vadošās iestādes un Sadarbības iestādes kompetencē esošajām funkcijām, bet konstatētajiem trūkumiem nav būtiskas ietekmes uz Revīzijas iestādes atzinumu

3. Vadības un kontroles sistēmas pārvaldības audits Vadošajā iestādē.
Vadošās iestādes izveidotā sistēma tika novērtēta kā funkcionējoša, bet atsevišķi uzlabojumi tomēr nepieciešami.
Audita rezultātā tika izteikti 14 ieteikumi *Sistēmas pārvaldības procesa* uzlabošanai un KP VIS funkcionalitātes uzlabošanai.
4. Vadības un informācijas sistēmas IT audits Vadošajā iestādē un Sadarbības iestādē.
Galvenais audita secinājums: Kopumā izveidotās KP VIS funkcionalitāte atbilst EK prasībām un sistēma darbojas produkcijas vidē.

Darbību revīzijas

Darbību revīzijās tika pārbaudīti izdevumi 27.87% apjomā jeb 29 428 996.78 EUR no atsaucē periodā kopēji deklarētajiem izdevumiem 105 579 449.84 EUR.

Atbilstoši Revīzijas iestādes veikto darbību revīziju rezultātiem identificētais kopējais kļūdu īpatsvars (TER) ir 0,031%, kas ir zem noteiktā 2% būtiskuma līmeņa.

Revīziju rezultātā kopumā izteikti 10 ieteikumi. No tiem ar finansiālu ietekmi izteikts 1 ieteikums, kuram nav sistēmiska rakstura.

Pārskatu revīzijas

Pārskatu(kontu slēgumu) pārbaudes tika veiktas vairākos posmos:

1. Vadības un kontroles sistēmu auditu ietvaros
2. Darbību revīziju plānošanas un pārbaūžu veikšanas ietvaros
3. Izvērtējot pārskata periodā Eiropas Komisijas veiktās audita misijas rezultātus
4. Veicot kontu slēgumā iekļauto datu pārbaudi

Pārbaūžu rezultātā tika gūta pietiekama pārliecība, ka kontu slēgumā sniegtā informācija kopumā ir pilnīga, pareiza un patiesa, tai skaitā kontu slēgumā ir atbilstoši atspoguļota finansiālu trūkumu novēršana.

Pārvaldības deklarācija

Revīzijas iestāde ir veikusi Vadošās iestādes sagatavotās Pārvaldības deklarācijas un Galīgo revīzijas ziņojumu un veikto kontroļu gada kopsavilkuma izvērtējumu kā rezultātā tika secināts, ka veiktais revīzijas darbs nerada pamatu apšaubīt pārvaldības deklarācijā sniegtos apliecinājumus.

Darbības programma “Pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšanai vistrūcīgākajām personām 2014. - 2020. gada plānošanas periodā”. (2014LV05FMOP001)

Sistēmas audiiti

Atbilstoši Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām 2014. - 2020. gada plānošanas perioda vadības likumam Finanšu ministrija kā revīzijas iestāde ir veikusi divus sistēmu auditus:

1. Maksājumu pieteikumu un kontu slēguma sagatavošanas audits Sertifikācijas iestādē.

2. Vadības un kontroles sistēmas audits par šādiem procesiem - vadības kontroles (vadošajā iestādē un sadarbības iestādē), informācijas sistēma (IT) (visās iestādēs) un sistēmas pārvaldība (vadošajā iestādē).

Auditā rezultātā ir iegūta pietiekama pārliecība ka pārbaudīto iestāžu izveidotās vadības un kontroles sistēmas kopumā darbojas, tomēr ir nepieciešami atsevišķi uzlabojumi. Tika izteikti 5 ieteikumi, kuri ir ieviesti.

Darbību revīzijas

Darbību revīzijās tika pārbaudīti izdevumi 85.60% apjomā jeb 3 603 342.69 EUR no atsaucē periodā kopēji deklarētajiem izdevumiem 4 209 604.47 EUR.

Atbilstoši Revīzijas iestādes veikto darbību revīziju rezultātiem identificētais kopējais kļūdu īpatsvars (TER) ir 0,003%, kas ir zem noteiktā 2% būtiskuma līmeņa.

Revīziju rezultātā kopumā izteikti 2 augstas, 25 vidējas un 3 zemas prioritātes ieteikumi.

Pārskatu revīzijas

Lai gūtu pārliecību, vai pārskatā (kontu slēgumā) sniegtā informācija ir pilnīga, pareiza un patiesa, RI veica pārskata pārbaudi. Bez tam, tika analizēti vadības un kontroles sistēmas auditā rezultāti un darbību revīziju rezultāti.

Pārbaudītu rezultātā tika gūta pietiekama pārliecība, ka kontu slēgums ir sagatavots saskaņā ar Regulas (ES) Nr.223/2014 49.pantā 1.punktu un tajā sniegtā informācija ir pareiza, pilnīga un patiesa.

Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instruments, 2009. -2014. gada periods

Vadības un kontroles sistēmas auditā

Veikto vadības un kontroles sistēmas auditā (2) rezultātā Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2009. – 2014. ieviešanas sistēma Tieslietu ministrijā un Iekšlietu ministrijā (programma LV08 "Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma"), kā arī Kultūras ministrijā (programma "Kultūras un dabas mantojuma saglabāšana un atjaunināšana" tika novērtēta kā funkcionējoša, tomēr atsevišķi uzlabojumi ir nepieciešami. Pārbaudīta arī iepriekš veiktā Ekonomikas ministrijas un Latvijas investīciju un attīstības aģentūras vadības un kontroles sistēmas audita ieteikumu ieviešana (programma LV06 "Inovācijas "zaļās" ražošanas jomā). Secināts, ka Sistēmu un Projektu auditā ieteikumi ir galvenokārt ieviesti. Atklātie trūkumi ir ar nelielu finansiālo ietekmi 143,55 Eur apmērā.

Projektu revīzija

2016. gada Darbību revīzijās tika pārbaudīti izdevumi 24% apjomā jeb 4 689 076 EUR no atsaucē periodā kopēji deklarētajiem izdevumiem 19 268 335 EUR.

Revīzijas iestādes projektu (7) revīzijās identificētais maksimālais kļūdas līmenis ir 0.97%, kas ir zem noteiktā būtiskuma līmeņa.

Revīziju rezultātā kopumā izteikti 17 augstas, 30 vidējas un 9 zemas prioritātes ieteikumi.

Vispārīgā programma „Solidaritāte un migrācijas plūsmu pārvaldība”, 2007. - 2013. gada plānošanas periods:

Finanšu ministrija kā Revīzijas iestāde veica programmu noslēguma pārbaudes un izsniedza 4 atzinumus bez iebildēm par Eiropas Ārējo robežu fonda, Eiropas Bēgļu fonda, Eiropas Atgriešanās fonda un Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda 2013. gada programmu vadības un kontroles sistēmas darbības efektivitāti un maksājuma pieprasījumu likumību un pareizību.

Iekšējās drošības fonda un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds, 2014. - 2020. gada plānošanas periods

Sistēmas audiiti

Atbilstoši Iekšējās drošības fonda un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2014. -2020. gada plānošanas perioda vadības likumam un Ministru kabineta 28.07.2015. noteikumiem Nr.433 “Iekšējās drošības fonda un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas perioda pārvaldības un kontroles sistēmas izveides un finanšu vadības un kontroles kārtība” Finanšu ministrija kā revīzijas iestāde ir veikusi pārvaldības un kontroles sistēmas auditu Iekšlietu ministrijā kā atbildīgajā iestādē un Kultūras ministrijā kā deleģētajā iestādē, kā arī pārvaldības un kontroles sistēmas atbilstības novērtējuma ieteikumu ieviešanas auditu šajās iestādēs.

Auditā rezultātā ir iegūta pietiekama pārliecība ka pārbaudīto iestāžu izveidotās vadības un kontroles sistēmas kopumā darbojas efektīvi un atbilst Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, tomēr ir nepieciešami pilnveidojumi vairāku kritēriju faktiskajā izpildē. Trūkumu novēršanai tika izteikti 8 ieteikumi.

Pārskatu revīzija

Atbilstoši Ministru kabineta 28.07.2015. noteikumiem Nr.433 “Iekšējās drošības fonda un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2014. - 2020. gada plānošanas perioda pārvaldības un kontroles sistēmas izveides un finanšu vadības un kontroles kārtība” 51.punktam Finanšu ministrija kā revīzijas iestāde ir veikusi finanšu pārskatu revīziju par izdevumiem finanšu gadā 16.10.2015. – 15.10.2016.

Revīzijas rezultātā tika iegūta pietiekama pārliecība, ka atbildīgās iestādes iesniegtajos Iekšējās drošības fonda un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda gada atlikuma maksājuma pieprasījumos (finanšu pārskatos) sniegtā informācija kopumā ir patiesa un objektīva un izdevumi ir likumīgi un pareizi.

ES finanšu interešu aizsardzības koordinācijas padomes sekretariāts (AFCOS)

2016. gada ietvaros tika veikti būtiski sagatavošanās darbi AFCOS kapacitātes un funkciju stiprināšanai ES finanšu interešu aizsardzībai – tika izstrādāta “ES finanšu interešu aizsardzības koordinācijas dienesta (AFCOS) darbības stratēģija un pasākumu plāns 2017. - 2019. gadam”, veikti priekšdarbi atsevišķa budžeta nodalīšanai tieši AFCOS funkcijas nodrošināšanai, aizākta

komunikatoru tīkla izveide, kā arī apstiprināta viena jauna štata vieta AFCOS vecākajam ekspertam izmeklēšanā.

2016. gada maijā AFCOS padomē iesaistīto institūciju ekspertiem bija iespēja piedalīties Eiropas Komisijas instrumenta TAIEX Peer to Peer ietvaros organizētajā pieredzes apmaiņas seminārā Rīgā, Finanšu ministrijā. Seminārā savā pieredzē dalījās Bulgārijas un Maltas eksperti, sniedzot priekšlikumus tālākai AFCOS darbības pilnveidošanai. Šai vizītei bija būtiska loma AFCOS darbības stratēģijas izstrādē un kompetences stiprināšanā.

Papildus Finanšu Ministrija kā AFCOS noslēdza līgumu ar OLAF Hercule III projekta ietvaros, kā rezultātā tiks organizēti 3 dažādi semināri un 2 pieredzes apmaiņas vizītes, piesaistot gan pašmāju ekspertus, gan citu ES dalībvalstu labākos AFCOS un izmeklēšanas ekspertus.

Visa gada garumā notika aktīva sadarbība AFCOS kompetento iestāžu starpā, kā arī sadarbība ar OLAF, apmeklējot dažādas sanāksmes un darba grupas un formālu diskusiju veidā. Tika organizēta arī nepieciešamās informācijas apmaiņa starp Latvijas iestādēm un OLAF un citu valstu AFCOS.

Iekšējā audita politika

Arina Andreičika Iekšējā
audita departamenta
direktore

Darbības principu un attīstības virziena apraksts

Iekšējā audita politikas mērķis ir sniegt pārlicību par iekšējās kontroles sistēmas darbību ministrijās un to padomības iestādēs. Lai nodrošinātu iekšējā audita koordināciju un vienotu iekšējā audita ilgtermiņa attīstības plānošanu, Ministrija periodiski novērtē iekšējā audita darbības izpildes kvalitāti, efektivitāti un ieguldījumu iestādes mērķu sasniegšanā, katru gadu sniedz MK un Valsts kontrolei viedokli par iekšējās kontroles sistēmu valsts pārvaldē, nosaka valsts pārvaldes kopējās auditējamās prioritātes, nodrošina metodisko vadību iekšējā audita jomā, koordinē kvalifikācijas paaugstināšanu un pārrauga iekšējo auditoru sertifikācijas sistēmu.

Iekšējās audita politikas noteikto darbības rezultātu un rezultatīvo rādītāju izpilde un to novērtējums

Saskaņā ar Iekšējā audita padomes atzinumu kopumā ministriju un iestāžu iekšējā audita struktūrvienību 2016. gada darbības pārskati un audita plāni liecina par iekšējo auditoru sekmīgu darbību, kas vērsta uz iekšējās kontroles sistēmas novērtēšanu un pilnveidošanu un iekšējā audita prakses uzlabošanu.

Ievērojot sabiedrības interesei par lietderības un efektivitātes jautājumiem un lai veicinātu efektivitātes auditu pieeju, labāko praksi, iestāžu izveidotos rīkus un kritērijus efektivitātes mērīšanai, Ministrija sniedza iestādēm metodoloģisko atbalstu un sagatavoja vadlīnijas prioritāri veicamajam auditam, t.sk., ekonomiskās efektivitātes novērtēšanai, ietverot audita izpildes teorētiskos un praktiskos aspektus.

Ministrija noorganizēja divpusēju Latvijas - Norvēģijas pieredzes apmaiņas semināru valsts pārvaldes iekšējiem auditoriem. Seminārā Norvēģijas valsts pārvaldes eksperti dalījās zināšanās un pieredzē jautājumos, kas saistīti ar efektīvas pārvaldības un efektivitātes auditu jautājumiem.

Ministrijas sniegtā metodoloģiskā atbalsta rezultātā pārskata gadā būtiski ir palielinājies auditu skaits, kuros vērtēts kāds no efektivitātes aspektiem.

Pārskata gadā audita vides segums ir saglabājies 2015. gada līmenī.

Tabula Nr. 9

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība 2016	
		Plānotais	Izpilde
Pieaugums pārlicība, ka iestāžu mērķi tiks sasniegti ar mazākiem resursiem.	Efektivitātes auditu īpatsvars (%). Auditu skaits, kuros vērtēta	20%	45%

efektivitāte pret kopējo veikto auditu skaitu			
Pieaug pārliecība, ka riski tiek vadīti un mērķi tiks sasniegti	Audita vides segums (%). Sistēmu skaits, par kurām sniegts argumentēts viedoklis pret kopējo sistēmu skaitu	90%	80%

2016. gada izpilde

Lai nodrošinātu vienotu ilgtermiņa iekšējā audita attīstības plānošanu valsts pārvaldē, kā prioritārais uzdevums 2016.gadā tika noteikts izstrādāt iekšējā audita politikas stratēģiju 2017. - 2021. gadam.

Pamatojoties uz valsts pārvaldes iekšējā audita darbības analīzes rezultātiem, Ministrija izstrādāja stratēģiskos iekšējā audita darbības pilnveidošanas virzienus un noteica nepieciešamās darbības valsts pārvaldes iekšējā audita sistēmas attīstībai.

Lai iekšējais audits darbotos saskaņā ar valsts pārvaldes mērķiem un stratēģiju, Ministrijas priekšlikumi "Iekšējā audita sistēmas valsts pārvaldē attīstība" iekļauti "Valsts pārvaldes reformu plāna 2017. - 2019. gadam" projektā, kurā ir plānots stiprināt iekšējā audita procesus, lai sekmētu efektīvas pārvaldības attīstību. Iekšējais audits ir papildus instruments valsts iestādes vadītāja rokās, lai pamatoti konstatētu uzlabojumus iestādes administratīvajā darbā un budžeta ietaupījumu iespējas prioritāru uzdevumu īstenošanai. Īstenojot horizontālos auditus un pārejot no atbilstības uz efektivitātes vērtēšanas auditiem, tiek identificētas kopīgas problēmas, nepieciešamie risinājumi un labā prakse, lai uzlabotu iestāžu darbības procesus, rastu iespējas efektivitātes uzlabošanai un ekonomijai, kā arī administratīvā sloga mazināšanai starp valsts iestādēm.

MK katru gadu pēc finanšu ministra priekšlikuma nosaka kopējās valsts pārvaldē auditējamās prioritātes, lai vienlaicīgi novērtētu iekšējās kontroles valsts pārvaldei nozīmīgās jomās un kopumā veicinātu valsts pārvaldes attīstību.

Ievērojot, ka informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (turpmāk - IKT) pastāvīgo attīstību un nozīmi valsts pārvaldes ikdienas darbā, ministrija kopš 2014. gada realizēja mērķtiecīgu un secīgu vairāku gadu pasākumu kopumu IKT darbības efektivitātes novērtēšanā. Līdz ar to, 2016. gada auditējamā prioritāte saskaņā ar MK 2015. gada 1. oktobra rīkojumu Nr.609, paredzēja veikt attiecīgajās ministrijās un iestādēs izveidotās iekšējās kontroles sistēmas IKT projektu vadības novērtēšanu, padziļināti analizējot IKT vadības ieviešanas jautājumus, kas noslēdza IKT vadības problēmu izpēti un darbības efektivitātes novērtēšanas pasākumu kopumu.

Lai auditoriem sniegtu atbalstu un darbu prioritārajā auditā veiktu ar vienotu pieeju, Ministrija kopā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un auditoriem, t.sk., IKT jomā, izstrādāja audita vadlīnijas, kurās ietverti starptautiski atzīti COBIT 4.1 principi. Tā kā vadlīnijas sniedza metodisku ieguldījumu IKT projektu vadības ietvara noteikšanā un izpratnes par IKT jomu veicināšanā, tās kā strukturētu materiālu var izmantot ne tikai iekšējā auditā, bet arī IKT pārvaldības politikas veidošanā un IKT projektu vadībā.

Lai nostiprinātu zināšanas IKT projektu vadības audita veikšanā, Ministrija sadarbībā ar Valsts administrācijas skolu nodrošināja auditoru apmācības un diskusijas, nodrošinot iekšējo auditoru zināšanu pilnveidi un pieredzes apmaiņu.

Kopējais prioritārajā auditā novērtēto IKT projektu finansējuma apmērs ir 64 miljoni EUR, kas ietver vairākus finansējuma avotus, tanī skaitā ES struktūrfondu (ERAF, ESF), ES programmu un valsts budžeta finanšu līdzekļus.

Prioritārā audita rezultātā sniegti ieteikumi, kas attiecas uz katras konkrētas auditētās iestādes darbības pilnveidi un sekmēs IKT pakalpojumu ilgtermiņa un mērķorientētu plānošanu, integrāciju, sakārtos IKT projektu vadības procesus, uzlabos IKT projektu rezultātu kvalitāti un sekmēs IKT lietotāju apmierinātību ar saņemtajiem IKT pakalpojumiem.

Detalizēta IKT projektu vadības audita rezultātu analīze ietverta Ziņojumā par kopējās valsts pārvaldē 2016. gadā auditētās prioritātes "Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju projekta vadība" rezultātiem, kas iesniegti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā.

Izvirzot 2017. gadā auditējamo prioritāti, tika izskatīti vairāki priekšlikumi un tika ņemti vērā identificētie trūkumi publisko pakalpojumu jomā (publisko pakalpojumu organizācijas procesa sadrumstalotība, sistēmiskas problēmas saistībā ar administratīvā sloga mazināšanu, pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu, nepietiekama starpnozaru sadarbība), salīdzinoši zemo dokumentu vadības elektronizācijas līmeni un e-pakalpojumu izmantošanu.

Lai panāktu pakāpenisku, sistemātisku un horizontāli koordinētu pieeju problēmu valsts pārvaldes pakalpojumu jomā risināšanā, saskaņā ar MK 2016. gada 26. oktobra rīkojumu Nr.625 kā 2017. gada auditējamā prioritāte tika noteikts veikt valsts pārvaldes pakalpojumu iekšējo auditu, kurā valsts pārvaldes auditori novērtēs:

1. valsts pārvaldes pakalpojumu kvalitāti;
2. valsts pārvaldes pakalpojumu organizāciju un pieejamību privātpersonām (vienas pieturas aģentūras principa ieviešana, e-pakalpojumu attīstība);
3. administratīvo slogu un tā mazināšanas iespējas valsts pārvaldes pakalpojumu sniegšanas nodrošināšanā.

Lai sniegtu MK pārliedību, ka valsts pārvaldē izveidotā iekšējās kontroles sistēma nodrošina, ka riski tiek vadīti un mērķi tiek sasniegti, sagatavots pārskats par iekšējā audita struktūrvienību darbību ministrijās un iestādēs 2015. gadā un sniegts viedoklis par valsts pārvaldes iekšējās kontroles sistēmu.

Valsts resursu politikas vadība

Ieva Braunfelde,
Administrācijas vadītāja

Darbības principu un attīstības virziena apraksts

Ministrija ir atbildīga par:

Valsts politikas izstrādi publisko iepirkumu jomā, kā arī sadarbībā ar pārraudzībā esošo tiešās valsts pārvaldes iestādi IUB ministrija veic minētās politikas īstenošanu.

Valsts politikas izstrādi PPP jomā, kā arī sadarbībā ar pārraudzībā esošo tiešās valsts pārvaldes iestādi CFLA organizē un koordinē minētās politikas īstenošanu.

Valsts politikas izstrādi valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas jomā, kuras īstenošanā piedalās valsts akciju sabiedrība "Valsts nekustamie īpašumi".

Darbības virziena - valsts resursu politikas vadība - darbības rezultātu un rezultatīvo rādītāju izpilde un to novērtējums

Šobrīd valsts institūciju lietošanā nodota aptuveni trešā daļa no valsts akciju sabiedrības "Valsts nekustamie īpašumi" pārvaldīšanā esošo nekustamo īpašumu iznomājamās platības, lielākajā daļā piemērojot pagaidu risinājumu un par nekustamā īpašuma lietošanu slēdzot apsaimniekošanas un lietošanas līgumus. Tikai atsevišķos gadījumos par nekustamā īpašuma lietošanu ir noslēgti nomas līgumi, kas arī neiekļauj uzkrājumu kārtējiem un kapitālajiem remontdarbiem komponenti. Ņemot vērā ierobežotās valsts budžeta finansiālās iespējas un citas prioritāri finansējamās jomas, Valsts nekustamā īpašuma vienotas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas koncepcijas (apstiprināta ar Ministru kabineta 2006. gada 9. maija rīkojumu Nr.319) īstenošana saistībā ar pakāpenisku pāreju uz nomas attiecībām ir vairākkārt atlikta. Tomēr, jo ilgāk tas tiks atlikts, jo lēnāk veidosies finansiālā bāze institūciju lietošanā esošo nekustamo īpašumu pilnvērtīgai apsaimniekošanai un uzturēšanai, tai skaitā nodrošinot plānveidīgu kārtējo un kapitālo remontdarbu veikšanu. Ņemot vērā jautājuma problemātiku, sagatavots informatīvais ziņojums "Par problēmām valsts institūciju lietošanā un apsaimniekošanā nodoto nekustamo īpašumu pārvaldīšanas jomā", kas 2016. gada 6. oktobrī izskatīts Valsts sekretāru sanāksmē. Atbilstoši piedāvātajam risinājumam jautājums par papildu finansējuma piešķiršanu saistībā ar pāreju uz nomas maksas attiecībām ar valsts pārvaldes iestādēm par valsts akciju

sabiedrības "Valsts nekustamie īpašumi" pārvaldīšanā esošo valsts nekustamu īpašumu lietošanu, būtu risināms likumprojekta "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2020., 2021. un 2022. gadam" un likumprojekta "Par valsts budžetu 2020. gadam" sagatavošanas ietvaros.

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība 2016	
		Plānotais	Izpilde
Pārņemtas jaunās Publisko iepirkumu direktīvas prasības	Izstrādāts un MK iesniegts jauns Publisko iepirkumu likums	-	1 (atbalstīts MK)
Pārņemtas jaunās Koncesiju direktīvas prasības	Izstrādāti un MK iesniegti grozījumi Publiskās un privātās partnerības likumā	-	1 (izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē)
Pārņemtas jaunās Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu direktīvas prasības	Izstrādāti un iesniegti MK grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā	-	1 (atbalstīts MK)
VNĪ pārvaldīšanā esošo nekustamo īpašumu pāreja no lietošanas uz nomas attiecībām (nepieciešams papildu finansējums no valsts budžeta)	Lietošanas līgumu vietā ir noslēgti nomas līgumi	Atkarīga no piešķirtā finansējuma	2016. gadā papildu finansējums netika piešķirts

Vienlaicīgi jāatzīmē, ka pārņemt trīs publisko iepirkumu jomas direktīvas bija sarežģīts process. Likumprojekta "Publisko iepirkumu likums" izstrādei ar finanšu ministra 2014. gada 17. marta rīkojumu Nr.131 "Par darba grupas izveidi" tika izveidota darba grupa (ar finanšu ministra 2015. gada 19. marta rīkojumu Nr.136 "Par darba grupas izveidi publisko iepirkumu jomā" tika aktualizēts darba grupas sastāvs un paplašināts darba grupas uzdevums) un pirmā darba grupas sēde tika organizēta jau 2014. gada 24. aprīlī. Kopumā organizētas vairāk kā 20 darba grupas sēdes. Kopš likumprojektu izstrādes pirmsākumiem to izstrādē plaši tika iesaistītas ne vien valsts pārvaldes iestādes, bet arī nevalstiskās organizācijas un sociālie partneri. Tāpat darba grupā tika aicināti piedalīties arī darba grupas sastāvā neiekļauto nevalstisko organizāciju pārstāvji, kas izradīja šādu interesi likumprojektu izstrādes gaitā. Līdz ar to darba grupas sēdēs piedalījās pārstāvji no aptuveni 50 organizācijām (iestādēm, NVO u.c.).

Darba grupā apspriesto jautājumu loks skāra ne vien jaunā tiesiskā regulējuma izstrādi, bet arī problēmas 2016. gadā spēkā esošā Publisko iepirkumu likuma un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma piemērošanā. Tāpat būtiska daļa no darba grupā diskutētajiem jautājumiem bija saistīti arī ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīvas 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (turpmāk – Direktīva 2014/24/ES) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīvas 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (turpmāk – Direktīva 2014/25/ES)

“izvēles normām”, proti, normām, kuru pārņemšanā dalībvalstīm ir zināma rīcības brīvība attiecībā uz to piemērošanu. Ņemot vērā, ka iepirkumu organizēšanā saskaras pasūtītāju un piegādātāju pretējas intereses, darba grupā bija jāpanāk vienošanās par virkni konceptuālu jautājumu, kas būtiski paildzināja gan likumprojektu izstrādes, gan saskaņošanas procesu.

Likumprojektu izstrāde ir notikusi demokrātiskā veidā, pēc iespējas visos jautājumos cenšoties panākt kompromisu vai vienošanos ar dažādo viedokļu pārstāvētājiem, taču šāds process ir laika un resursu ietilpīgs. To, ka Direktīvas 2014/24/ES, Direktīvas 2014/25/ES un 2014/23/ES pārņemšanas process un vienošanās panākšana par pasūtītājiem un piegādātājiem atbalstāmu redakcijā nav vienkāršs liecina arī fakts, ka šobrīd minētās Direktīvas vēl pilnā mērā nav pārņemtas vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs.

2016. gada izpilde

Publisko iepirkumu politika

2016. gada 20. maijā stājās spēkā grozījumi Publisko iepirkumu likumā un grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā, ar ko pārņemtas būtiskās publisko iepirkumu jomas direktīvu⁸ () prasības.

Savukārt, pilnveidojot publisko iepirkumu regulējumu kopumā, lai nodrošinātu publisko iepirkumu jomas direktīvu noteikto prasību pārņemšanu, kā arī veicinātu labāku pārvaldību, administratīvā sloga mazināšanu, publisko resursu stratēģiskāku un efektīvāku izmantošanu, izstrādāts jauns Publisko iepirkumu likums, kas 2016. gada 15. decembrī pieņemts Saeimā (stāsies spēkā 2017.gada 1.martā), un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums, kas 2016. gada 22.decembrī izskatīts Saeimā 2. lasījumā. Jaunais regulējums veidots, likumu līmenī atrunājot būtiskākās un konceptuālākās prasības iepirkumiem, savukārt procedūras un to piemērošanas kārtību nosakot Ministru kabineta noteikumos. Līdz ar to 2017. gada pirmajā pusē tiks pieņemti un stāsies spēkā visi publisko iepirkumu jomas direktīvu pārņemšanai nepieciešamie normatīvie akti.

Sadarbībā ar Valsts reģionālās attīstības aģentūru novadīti 6 semināri “Publiskie iepirkumi – šodien un rīt”, plašam interesentu lokam sniedzot informāciju par būtiskākajām izmaiņām publisko iepirkumu regulējumā no 2017. gada 1. marta.

Atbilstoši Ministru prezidenta 2012. gada 16. oktobra rezolūcijai Nr.111-1/104 pārskata gadā ir izskatīti un sniegti atzinumi par 19 iepirkumu dokumentācijām.

Publiskās un privātās partnerības politika

Pārskata gadā ir izstrādāti grozījumi Publiskās un privātās partnerības likumā (2016. gada 17. novembrī izsludināti Valsts sekretāru sanāsmē), lai nodrošinātu Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīvas 2014/23/ES par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu prasību pārņemšanu, kā arī atbilstoši izmaiņām iepirkumu regulējumā kopumā pilnveidotu esošo

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/24/ES par publisko iepirkumu, ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 26.februāra Direktīva 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK.

regulējumu. Publiskās un privātās partnerības konsultatīvās padomes 2016. gada 22. decembra sēdē sniegta prezentācija par likumprojektā paredzētajām izmaiņām publiskās un privātās partnerības normatīvajā regulējumā. Plānots, ka jaunais regulējums stāsies spēkā 2017. gada 1. maijā.

Sagatavots un iesniegts CFLA kā Publiskās un privātās partnerības likumā noteiktās uzraudzības institūcijas ikgadējais pārskats Ministru kabinetam par publiskās un privātās partnerības līgumu izpildi.

Valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas politika

Atbilstoši Valdības rīcības plānam Deklarācijas par Māra Kučinska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai⁹ paredzēts veikt valsts nekustamo īpašumu optimizāciju, samazinot valsts īpašumā esošo nekustamo īpašumu skaitu, kas netiek izmantots valsts pārvaldes funkciju nodrošināšanai, un veicinot valsts īpašumā esošo nekustamo īpašumu stāvokļa uzlabošanos. Īstenojot minēto pasākumu, pārskata gadā valsts akciju sabiedrība "Valsts nekustamie īpašumi" veikusi 583 nekustamā īpašuma objektu, t.sk. 516 privātās apbūves zemesgabalu, atsavināšanu, kā arī par 20 būvēm (10 %) samazinājusi Finanšu ministrijas valdījumā esošo vidi degradējošo būvju skaitu.

Tāpat, atbilstoši minētā Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Māra Kučinska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai pasākuma noteiktajam darbības rezultātam pilnveidojot publiskas personas zemes nomas normatīvo regulējumu, pārskatot apbūvēta publiskas personas zemesgabala nomas maksas apmēru, izstrādāti grozījumi Ministru kabineta 2007. gada 30. oktobra noteikumos Nr.735 "Noteikumi par publiskas personas zemes nomu" (2016. gada 15. septembrī izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē).

Atbilstoši 2015. gada 29. oktobrī pieņemtajiem grozījumiem Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā, ar Ministru kabineta 2016. gada 2. augusta noteikumiem Nr.497 "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 1. februāra noteikumos Nr.109 "Kārtība, kādā atsavināma publiskas personas manta"" pilnveidots regulējums attiecībā uz publiskas personas mantas atsavināšanas kārtību.

Ar Ministru kabineta 2016. gada 23. maija rīkojumu Nr.303 "Par konceptuālo ziņojumu "Par publiskas personas mantas iznomāšanas kārtības uzlabošanu" atbalstīti Finanšu ministrijas sagatavotie priekšlikumi publiskas personas mantas iznomāšanas normatīvā regulējuma pilnveidošanai. Secīgi izstrādāti un 2016. gada 29. novembrī Ministru kabinetā atbalstīti grozījumi Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā, salāgojot normatīvajos aktos noteiktos nekustamā īpašuma (ēku (būvju) un zemes) nomas līgumu slēgšanas maksimālos termiņus, kā arī izstrādāti grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 8. jūnija noteikumos Nr.515 "Noteikumi par publiskas personas mantas iznomāšanas kārtību, nomas maksas noteikšanas metodiku un nomas līguma tipveida nosacījumiem" (2016. gada 29. septembrī izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē). Papildus ministrija izstrādāja informatīvo ziņojumu par priekšlikumiem, lai samazinātu zaudējumus, iznomājot publiskas personas mantu, kas izskatīts Ministru kabineta 2016. gada 29. novembrī sēdē, un informatīvajā ziņojumā sniegtie priekšlikumi tiks iekļauti iepriekš minētajos publiskas personas mantas iznomāšanas kārtības grozījumos.

⁹ Ministru kabineta 2016. gada 3. maija rīkojums Nr.275

Izstrādāti un 2016. gada 23. augustā Ministru kabinetā atbalstīti grozījumi Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā, precizējot, ka dzīvojamās mājas un dzīvokļa īpašumus, kas atzīti par bezīpašnieka vai bezmantinieka mantu, būtu iespējams nodot pašvaldību īpašumā, pirms tam neveicot valsts īpašuma tiesību korroborāciju zemesgrāmatā.

Likuma "Par valsts budžetu 2017. gadam" paredzēta iespēja ministrijām un citām valsts pārvaldes iestādēm 2017. gadā pašām organizēt valsts nekustamā īpašuma, kas atrodas attiecīgās institūcijas valdījumā, atsavināšanu, attiecīgi saņemot daļu no atsavināšanas rezultātā iegūtajiem līdzekļiem kapitālieguldījumiem, neatliekamiem pasākumiem ar pozitīvu sociālekonomisku efektu vai amatpersonu (darbinieku) motivēšanai, ņemot vērā ieguldījumu attiecīgās institūcijas mērķu sasniegšanā. Savukārt, ja valsts akciju sabiedrība "Valsts nekustamie īpašumi" veic valsts nekustamā īpašuma atsavināšanu, ko Kultūras ministrija ir nodevusi Finanšu ministrijas valdījumā un valsts akciju sabiedrības "Valsts nekustamie īpašumi" pārvaldīšanā, daļa no atsavināšanas rezultātā iegūtajiem līdzekļiem piešķirama kapitālieguldījumiem Finanšu ministrijas valdījumā un valsts akciju sabiedrības "Valsts nekustamie īpašumi" pārvaldīšanā esošo Kultūras ministrijas iestāžu funkciju nodrošināšanai izmantoto valsts nekustamo īpašumu attīstīšanai.

2016. gada 15. jūlijā spēkā stājās grozījumi Augstskolu likumā un grozījumi Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā, kuru izstrādē tika iesaistīta arī ministrija. Ar minētajiem grozījumiem paredzēta kārtība attiecībā uz valsts augstskolām bez atlīdzības īpašumā nodoto valsts nekustamo īpašumu atsavināšanas iespēju un atsavināšanas rezultātā iegūto līdzekļu pārdali attiecīgajai valsts augstskolai.

Sagatavots un iesniegts ikgadējais informatīvais ziņojums par Valsts nekustamā īpašuma vienotas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas koncepcijas īstenošanas gaitu.

2016. gadā tika veikti 13 auditi, sniedzot neatkarīgu un objektīvu novērtējumu par iekšējās kontroles sistēmas darbību:

- Ministrijā un tās padotības iestādēs;
- VAS “Valsts nekustamie īpašumi”;
- ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda administrēšanā iesaistītajās institūcijās.

46% auditu aptvēra vertikālos procesus, kā arī īstenoti horizontāli.

Iekšējā audita viedoklis tika sniegts par iestādēs:

- izveidotās iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un tās atbilstību mērķu sasniegšanai;
- struktūrvienību darbības atbilstību normatīvajiem aktiem, noteiktajām funkcijām un apstiprinātajiem rīcības plāniem;
- kopējās pārvaldības procesa pilnveidošanu, informējot par riskiem un kontroli atbilstošajās jomās.

Veikto auditu rezultātā ir konstatēts, ka būtiskajos aspektos iekšējās kontroles sistēma ir izveidota un darbojas, bet tai ir nepieciešami atsevišķi uzlabojumi. Iekšējās kontroles sistēmas darbības uzlabošanai un iespējamo risku un nelabvēlīgo seku mazināšanai auditori ir snieguši 76 ieteikumus, kas saistīti, galvenokārt, ar iestāžu un to atbildības jomu darbības efektivitātes celšanu, procesu optimizāciju, ārējo un iekšējo normatīvo aktu pilnveidošanu, atbilstošu darba aizsardzības procesu.

Līdz pārskata gada beigām ir ieviesti 88% no 2016. gadā kopumā ieviešamiem ieteikumiem.

2016.gadā Iekšējā audita departaments ir sniedzis 72 neformālas konsultācijas – galvenokārt FM struktūrvienībām, padotības iestāžu darbiniekiem un citu valsts pārvaldes iestāžu iekšējā audita struktūrvienību darbiniekiem.

Izvērtējot Finanšu ministrijas iekšējā audita darbības rezultātus 2016. gadā, Iekšējā audita padome secināja, ka iekšējā audita sistēma ministrijā ir izveidota un sekmīgi darbojas.

Ministrijas procesu vadība

Viena no labas pārvaldības prakses raksturojošām pazīmēm ir efektivitāte, kas jāievēro veicamajos procesos un sasniedzamajā rezultātā, tāpēc FM savā darbībā ievēro stratēģisko plānošanas principu, kas ietver mērķu definēšanu, darbības plāna izstrādi, īstenošanu un uzraudzību, tai skaitā snieguma vērtējumu un lēmumu pieņemšanu nepieciešamo izmaiņu veikšanai.

FM ir izveidots process, kurā tiek nodrošināta mērķu kaskadēšana un izsekojamība starp izvirzītajiem FM politikas mērķiem līdz FM darba plānam, tādējādi nodrošinot ilgtermiņa mērķu sasniegšanu.

2016. gadā pirms jaunās FM darbības stratēģijas 2017. - 2019. gadam izstrādes, ministrija veica iepriekšējā darbības stratēģijā izvirzīto mērķu un plānoto rezultātu novērtējumu, analizējot

nepieciešamos resursus, tai skaitā FM struktūru. Izvērtējuma rezultāti apkopoti FM darbības stratēģijā 2017. - 2019. gadam.

2016. gadā papildu ministrijas stratēģiskajiem mērķiem un darbinieku individuālajiem mērķiem, tika noteikti un apstiprināti ministrijas procesi un procesu mērķi. Mērķi ir savstarpēji saistīti un katra atsevišķa mērķa sasniegšana veicina ministrijas stratēģisko mērķu sasniegšanu.

FINANŠU MINISTRIJAS FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums darbības nodrošināšanai

2016.gadā ministrijas centrālais aparāts atbilstoši darbības virzieniem un struktūrai īstenoja šādas budžeta programmas/apakšprogrammas:

Tabula Nr.1

Finanšu ministrijas iestādes budžeta programmu (apakšprogrammu) struktūra 2016. gadā

38.00.00 Eiropas Savienības finansēto programmu ieviešana	<i>38.02.00 Eiropas Savienības sadarbības projektu un pasākumu īstenošana</i>
39.00.00 Uzraudzība un kontrole	<i>39.03.00 Dārgmetālu izstrādājumu proves uzraudzība un pārbaude</i>
41.00.00 Maksājumu nodrošināšana citām valsts iestādēm un personām	<i>41.01.00 Iemaksas Eiropas Kopienas budžetā</i>
	<i>41.09.00 Fiziskajām un juridiskajām personām nodarīto zaudējumu atlīdzināšana</i>
	<i>41.13.00 Finansējums VAS „Valsts nekustamie īpašumi”, īstenojamiem projektiem un pasākumiem</i>
97.00.00 Nozaru vadība un politikas plānošana	
99.00.00 Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	
61.00.00 Kohēzijas fonda (KF) projektu un pasākumu īstenošana	<i>61.20.00 Tehniskā palīdzība Kohēzijas fonda (KF) apgūšanai (2014 - 2020)</i>
63.00.00 Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana	<i>63.20.00 Tehniskā palīdzība Eiropas Sociālā fonda (ESF) apgūšanai (2014 - 2020)</i>
70.00.00 Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	<i>70.07.00 Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm</i>
	<i>70.08.00 Tehniskā palīdzība Iekšējās drošības fondam un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondam (2014 - 2022)</i>
	<i>70.22.00 Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām (2014 - 2020) pasākumu īstenošana</i>
71.00.00 Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana	<i>71.05.00 Tehniskā palīdzība Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumenta apgūšanai</i>
72.00.00 Latvijas un Šveices sadarbības programmas finansēto projektu un pasākumu īstenošana	<i>72.05.00 Tehniskā palīdzība Latvijas un Šveices sadarbības programmas apgūšanai</i>

2016.gada valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (eiro)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ¹⁰	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	284 730 461	309 062 433	287 344 420
1.1.	Dotācijas	284 511 499	308 789 437	287 141 143
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	199 537	195 030
1.3.	Transferti	131 672	73 459	8 247
1.4.	Ārvalstu finanšu palīdzība	87 290	0	0
1.5.	Ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	284 496 297	309 038 350	287 325 984
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	260 697 587	294 194 112	272 752 008
2.1.1.	Kārtējie izdevumi ²	15 310 219	14 364 645	14 116 941
2.1.2.	Procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	409 622	550 098	549 095
2.1.4.	Kārtējie maksājumi EK budžetā un starptautiskā sadarbība	244 855 567	279 278 739	258 079 988
2.1.5.	Uzturēšanas izdevumu transferti	122 179	630	5 984
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem ²	23 798 710	14 844 238	14 573 976
3.	Finansēšana	-234 164	-24 083	-18 436
3.1.	Naudas līdzekļi	-71 564	65 917	71 564
3.2.	Akcijas un cita līdzdalība komersantu pašu kapitālā	-162 600	-90 000	-90 000

¹⁰ Ņemot vērā Finanšu ministrijas rīkojumus par apropriācijas izmaiņām.

² 2016.gadā faktiski pārskaitīts finansējums VAS "Valsts nekustamie īpašumi" īstenotajiem projektiem un pasākumiem atbilstoši Ministru kabineta pieņemtajiem lēmumiem 200 301 euro apmērā kārtējiem izdevumiem un 14 209 871 euro apmērā kapitālieguldījumu izdevumiem

2016.gada budžeta jaunajām politikas iniciatīvām papildu piešķirts finansējums

Tabula Nr.3

Ministrijai 2016. gadā piešķirtais papildu finansējums euro apmērā

Nr. p.k.	Ministru kabineta lēmums	Pasākums un tā īss apraksts	Pārskata gadā	
			Programmas/apakšprogramm as (kuras ietvaros pasākums īstenots) kods un nosaukums	Izdevumu palielinājums 2016.gadā
1.	MK 12.11.2014. prot. Nr.62, 2.§, 4.punkts	Atlīdzībai minimālās algas paaugstināšanai ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm un algu skalas minimuma korekcijai	97.00.00 „Nozaru vadība un politikas plānošana”	4 746
2.	MK 12.11.2014. prot. Nr.62, 2.§, 2.punkts	Jauno likuma “Par Valsts ieņēmumu dienesta” normu ieviešana	97.00.00 „Nozaru vadība un politikas plānošana”	50 406
3.	MK 12.11.2014. prot. Nr.62, 2.§, 2.punkts	Ar sabiedrības informēšanu saistītie pasākumi, lai skaidrotu nodokļu maksāšanas nepieciešamību un informētu, kādiem mērķiem tiek novirzīti samaksātie nodokļi	97.00.00 „Nozaru vadība un politikas plānošana”	205 000
4.	MK 12.11.2014. prot.Nr.62, 2.§, 2.punkts	Latvijas interešu pārstāvība muitas un nodokļu jautājumos Eiropas Savienībā	97.00.00 „Nozaru vadība un politikas plānošana”	113 201

Ministrija 2016. gadā ir veikusi pētījumu:

Sabiedriskās domas pētījums par budžeta un finanšu politiku.

Pētījuma mērķis: noskaidrot Latvijas iedzīvotāju attieksmi pret godprātīgu nodokļu nomaksu, par nodokļos samaksāto līdzekļu izmantojumu un pret kopējo nodokļu sistēmu.

Galvenie pētījuma rezultāti: socioloģisko pētījumu par nodokļu politiku/valsts budžetu un pētījumu rezultātu apkopošanu ietvaros noskaidrots, ka par iemeslu maksāt nodokļus visbiežāk tiek atzīta vēlme pašiem saņemt pabalstus un pensijas (66%) un nodrošināt līdzcilvēkus, kas paši sev nevar nopelnīt iztiku (59%). Tikai 21% no Latvijas iedzīvotājiem uzskata, ka nodokļu sistēma pret viņiem un ģimenes locekļiem ir godīga, un tikai 12% domā, ka atbildīgo institūciju un amatpersonu lēmumi par to, kā sadalīt iekasētos nodokļus, kopumā ir pareizi. 35% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka ēnu ekonomika viņu ģimenei nodara lielu zaudējumu, bet 29% domā, ka tā nenodara nekādus zaudējumus. Lai mazinātu ēnu ekonomiku, iedzīvotāji visbiežāk iesaka samazināt nodokļus (66%). 72% no Latvijas iedzīvotājiem atbalsta progresīvā ienākumu nodokļa ieviešanu Latvijā, 35% iedzīvotāju uzskata, ka viņi pārzina Latvijas nodokļu sistēmu un 27% iedzīvotāju uzticas Valsts ieņēmumu dienestam.

Izpildītājs (pētījuma veicējs), līgumcena

Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs "SKDS", 7 944,86 euro ar PVN.

Finansējuma avots: 97.00.00 programma „Nozaru vadība un politikas plānošana”.

Ministrija 2016.gadā Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanas ietvaros ir veikusi šādus pētījumus:**1. Sabiedriskās domas izvērtējumi 2016., 2017. un 2018. gados par iedzīvotāju informētību un izpratni par Eiropas Savienības fondiem.**

Pētījuma mērķis: noskaidrot visas sabiedrības informētības un izpratnes līmeni par ES fondu atbalstu Latvijā, sabiedrības uzticības līmeni ES fondiem un to ieguldījumam, kā arī tādējādi uzraudzīt komunikācijas pasākumu efektivitāti.

Galvenie pētījuma rezultāti: vairāki sabiedriskās domas izvērtējuma rādītāji iekļauti ES fondu komunikācijas stratēģijas 2015. - 2023. gadam ES fondu komunikācijas efektivitātes izvērtēšanas moduļa sadaļā, tāpēc nepieciešama regulāra to mērīšana. Finanšu ministrija šādas sabiedriskās domas aptaujas veic regulāri reizi gadā, sākot ar 2004. gadu, kopš Latvijai pieejami ES struktūrfondi. Vienlaicīgi iedzīvotāju informētība par ES fondiem ir katrā ES dalībvalstī regulāri mērāms rādītājs. Aptauju rezultātā iegūtā informācija tiks izmantota, lai koriģētu ES fondu komunikācijas īstenošanā iesaistīto institūciju izmantotos instrumentus un līdzekļus, izstrādātu risinājumus aptaujās apzināto problēmu risināšanai un kontrolētu komunikācijas mērķu īstenošanu.

Izpildītājs (pētījuma veicējs), līgumcena: SIA „Latvijas Fakti”, 11 543,40 euro ar PVN (2016. gadā samaksāts 3 848 euro ar PVN).

2. Elektroniskās bezdarbnieku klasifikācijas/profilēšanas metodes ietekme uz bezdarbnieku darbā iekārtošanos.

Pētījuma mērķis: profilēšanas metodes ietekmes uz bezdarbnieku darbā iekārtošanos izvērtējums un metodes pilnveide bezdarbniekiem ieteikto atbalsta pasākumu efektivitātes uzlabošanai. Mērķis ir nodrošināt profilēšanas metodes efektīvāku pielietojanu plānošanas procesos, klientu (iekļauj gan bezdarbniekus, gan citu klientu grupas) apkalpošanā un atbalsta pasākumu noteikšanā, nodrošinot katras profilēšanas grupas bezdarbnieku iesaisti aktīvās nodarbinātības pasākumos, kas visvairāk veicina attiecīgās bezdarbnieku grupas darbā iekārtošanos, kā arī ES fondu projektu efektīvākā īstenošanā, nodrošinot piemērotāku atbalsta pasākumu, kas tiek finansēti no ESF līdzekļiem, noteikšanai šādos ESF projektos: Nr. 7.2.1.1/15/I/001 „Jauniešu garantijas”, Nr. 7.1.1.0/15/I/001 „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai”, Nr.9.1.1.1/15/I/001 „Subsidētās darba vietas bezdarbniekiem” un Nr.9.1.1.2/15/I/001 „Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem”.

Galvenie pētījuma rezultāti: izvērtējuma ietvaros tika izstrādāti priekšlikumi aktīvās nodarbinātības pasākumu attiecinājuma uz profilēšanas grupām matricas pilnveidei, paredzams, ka izvērtējuma rezultāts pozitīvi ietekmēs gan turpmāko profilēšanas metodes izmantošanu Nodarbinātības valsts aģentūrā, identificējot reģistrēto bezdarbnieku darba atrašanas iespējas, prasmju pašnovērtējumu un motivāciju meklēt darbu, lai sniegtu nodarbinātības aģentiem un karjeras konsultantiem informāciju piemērotu atbalsta pasākumu noteikšanai bezdarbniekiem, gan

Eiropas Savienības fondu projektu dalībnieku darba atrašanas iespējas, saīsinot bezdarbnieku bezdarba periodu garumu un novēršot potenciālos riskus, kas varētu kavēt bezdarbnieku veiksmīgu atgriešanos darba tirgū.

Izpildītājs (pētījuma veicējs), līgumcena: SIA "Ernst&Young Baltic", 14 520,00 euro ar PVN.

MINISTRIJAS STRUKTURĀLĀS IZMAIŅAS 2016. GADĀ

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 17. panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu, MK 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.239 „Finanšu ministrijas nolikums” 11.4. apakšpunktu 2016.gadā veiktas atsevišķas strukturālas izmaiņas Ministrijas struktūrā.

Lai nodrošinātu sekmīgu Finanšu tirgus politikas departamenta pārvaldību un doto uzdevumu efektīvu izpildi, ar 2016.gada 1.jūniju departamentā veikta atsevišķu amatu likvidācija un jaunu amatu izveide, kā arī ar 2016.gada 1.augustu izveidotas jaunas amata vietas Juridiskajā departamentā ar mērķi nodrošināt optimālu un efektīvu ministrijas funkciju izpildi publisko iepirkumu politikas, publiskās un privātās partnerības un valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas jomā.

PERSONĀLS

Lai īstenotu Ministrijas darbības stratēģijā 2014. – 2016. gadam noteikto uzdevumu izpildi saistībā ar personālu, kā arī turpinātu Personāla vadības un attīstības stratēģijā 2014. – 2016. gadam noteikto prioritāro darbības virzienu pilnveidi, ieguldīts darbs augsti kvalificētu darbinieku piesaistē, jauno darbinieku adaptācijā, esošo darbinieku motivēšanā, attīstībā un profesionālā pilnveidē.

Saskaņā ar Personāla vadības un attīstības stratēģijā 2014. – 2016. gadam noteikto prioritāro darbības virzienu par vadītāju attīstību 2016.gadā īstenota vadītāju attīstības programma, kuras ietvaros zemākā un vidējā līmeņa vadītāji attīstīja līderības kompetences, apzināja vadītāju lomas nākotnes organizācijās, pilnveidoja prasmes kā rast efektīvākos risinājumus problemātiskās situācijās, mācījās izprast emociju ietekmi uz savu un padoto uzvedību, to nozīmi komandas izvirzīto mērķu sasniegšanā, apzināja faktorus, kas ietekmē attiecību vadīšanu organizācijā, meklēja risinājumus kā labāk apzināties savas spējas ceļā uz pašrealizēšanos un pašizaugsmi.

Iekšējās darba vides kultūras stiprināšanai, Finanšu ministrijas darbinieki apguva zināšanas par darba vides veidošanu, kurā visi sadarbojas, pieaug produktivitāte, uzlabojas komandas gars un kopējais sniegums, meklēja risinājumus, kas jādara, lai darbinieki justos gandarīti un būtu motivēti strādāt.

Personāla skaitliskais sastāvs un izmaiņas

2016. gadā ministrijā vidēji bija 412 amata vietas, 341 (83%) ierēdņu un 71 (17%) darbinieku amata vietas, faktiskais personāla skaits – 381 (vidēji), t.sk. 318 ierēdņi un 63 darbinieki.

Personāla mainība pārskata gadā – 12%.

Personāla kvalifikācija, demogrāfiskais sadalījums un vecuma raksturojums

98% ministrijā strādājošo ir augstākā akadēmiskā vai augstākā profesionālā izglītība (tajā skaitā vairāk nekā 50% strādājošo ieguvuši maģistra grādu).

No visiem ministrijā strādājošajiem 18% vīrieši un 82% – sievietes. Ministrijas personāla vidējais vecums ir 33 gadi.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Viena no ministrijas darbības prioritātēm ir efektīvas komunikācijas veidošana ar sabiedrību, lai veicinātu saziņu ar iedzīvotājiem politikas izstrādes, pieņemšanas un īstenošanas gaitā. Ministrijas komunikācijas kā politikas instrumenta izmantošana tiek vērsta uz sadarbību interaktīvā politikas veidošanas procesa laikā, tātad arī uz politikas dzīves ciklu.

Gatavojot konkrētu lēmumu, ministrijas speciālisti konsultējas ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, interešu grupām, iesaistītajām pusēm, ar iedzīvotājiem, kā arī nevalstiskajām organizācijām. Sabiedrības iesaistīšanas lēmumu pieņemšanas procesā mērķis ir padarīt ministrijas darbu atvērtāku un plašākai publikai pieejamāku. Proaktīva komunikācija tiek izmantota līdztekus citiem tradicionāliem politikas instrumentiem.

Ministrijas komunikācijas modelis tika balstīts uz četrām komunikācijas kategorijām: informēšanu, sabiedriskās domas izpēti, konsultācijām un līdzdalību.

Ministrijas darbinieki 2016. gadā nodrošināja informācijas pieejamību, savlaicīgumu, atklātumu, kā arī sabiedrībai nozīmīgu tematu aktualizēšanu, skaidrojot īstenoto darbības politiku un pamatnostādnes. Sabiedrības informēšanai un izglītošanai izmantoti vairāki sabiedrības informēšanas kanāli.

2016. gadā ministrijas komunikācijai ar sabiedrību bija šādi mērķi:

- nostiprināt ministrijas kā būtiska finanšu eksperta tēlu sabiedrībā;
- veicināt sabiedrībā informētību, zināšanas un izpratni par valsts budžeta veidošanu un izlietojumu, par nodokļu sistēmu un nodokļu godprātīgas nomaksas nozīmi, kā arī citiem ministrijas kompetences jautājumiem;
- nodrošināt plašu un kvalitatīvu sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā ministrijā.

Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem

Lai informētu plašu sabiedrības loku par ministrijas aktualitātēm, kā arī aicinātu plašsaziņas līdzekļus aizsākt diskusijas sabiedrībā par finanšu, budžeta, nodokļu politikas procesiem valstī un citām ministrijas aktualitātēm, 2016. gadā ministrija regulāri sagatavoja paziņojumus un informāciju plašsaziņas līdzekļiem par tās ikdienas darba jautājumiem, aktuāliem tiesību aktu projektiem, kā arī par īpašiem notikumiem – vizītēm, parakstītiem līgumiem u.c.

Kopumā plašsaziņas līdzekļiem 2016. gadā ir izsūtīti 253 paziņojumi. Objektīvai un vispusīgai ministrijas kompetencē esošu jautājumu atspoguļošanai, ir sagatavoti raksti, preses paziņojumi, kā arī organizētas intervijas ar ministrijas pārstāvjiem, lai izskaidrotu ministrijas nostāju konkrētos jautājumos. 2016. gadā kopumā noorganizētas 528 intervijas ar ministrijas speciālistiem, kā arī 7 preses konferences. Tāpat ministrijas komunikācijas speciālisti ir snieguši atbildes uz iedzīvotāju uzdotiem jautājumiem pa tālruni un e-pastā. 2016. gadā tika saņemti vidēji no 8 līdz 14 zvaniem dienā, kā arī sniegtas rakstiskas atbildes uz vairāk nekā 700 informatīvajās e-pasta adresēs info@fm.gov.lv un esfondi@esfondi.lv saņemtajiem jautājumiem.

Tāpat katru nedēļu plašsaziņas līdzekļu pārstāvji un sabiedrība tiek informēta par nozīmīgākajiem ministrijas plānotajiem pasākumiem, kā arī ministrijas dalību citu institūciju un valstu rīkotajos pasākumos. Ziņas par ministrijas aktualitātēm regulāri tiek ievietotas ministrijas mājaslapās (www.fm.gov.lv, www.esfondi.lv), kā arī publicētas sociālajos tīklos. Sabiedrības informēšanai par dažādām aktualitātēm un būtiskiem jautājumiem tiek meklētas iespējas informāciju padarīt vienkāršāk uztveramu, tādēļ 2016. gadā sagatavotas 24 infografikas un vairāk nekā 30 vizualizācijas par dažādām tēmām. Tāpat ziņas par ministrijas aktualitātēm tiek publicētas Ministru kabineta mājaslapā www.mk.gov.lv, ziņu aģentūru LETA un BNS mājaslapu sadaļās "Preses relīzes". Savukārt ministrijas notikumu kalendārs pieejams ministrijas mājaslapas sadaļā "Notikumu kalendārs".

Interneta mājaslapas

Nodrošinot aktuālākās informācijas pieejamību Latvijas iedzīvotājiem, 2016. gadā ministrija uzturēja četras interneta mājaslapas – www.fm.gov.lv; www.esfondi.lv; <http://www.eeagrants.lv>; <http://www.swiss-contribution.lv> un www.ppp.gov.lv.

2016.gadā ministrijas mājaslapu www.fm.gov.lv kopumā apmeklējuši 434 170 lietotāji (vidēji 36 180 apmeklētāji mēnesī/ 1 206 apmeklētāji dienā), no tiem unikālie apmeklētāji 239 547, savukārt vidējais mājaslapā pavadītais laiks bijis 2,15 minūtes. Mājaslapas sadaļas skatītas 1 044 951 reizes.

ES fondu mājaslapu www.esfondi.lv 2016. gadā apmeklējuši 103 458 lietotāji (dienā vidēji 287 apmeklējumi), no tiem 48 921 – unikālie apmeklētāji (vidēji 171 unikālie apmeklētāji dienā), savukārt vidējais mājaslapā pavadītais laiks bijis 3,49 min.

Nodokļu maksātāju forums 2016

2016. gada 14. decembrī tika organizēts "Nodokļu maksātāju forums 2016", kur viedokļu līderiem, uzņēmējiem, nozaru profesionāļiem un valsts institūciju pārstāvjiem bija iespēja kopīgi diskutēt par

efektīvākiem nodokļu politikas risinājumiem. Latvijas nodokļu maksātāju foruma 2016 laikā visas dienas garumā četrās panelīdiskusijās ar pašmāju un starptautisko ekspertu dalību norisinājās diskusijas par Latvijas nodokļu politikas izaicinājumiem un nepieciešamajām pārmaiņām.

Pasākumā piedalījās Latvijas lielākie nodokļu maksātāji un nozaru asociācijas, valdības pārstāvji, valdības sociālie un sadarbības partneri, Pasaules Bankas, Latvijas Bankas, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas eksperti.

ES fondu projektu Atvērto durvju diena

6.maijā FM piedalījās Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā organizētajā Eiropas dienu pasākumā "Iepazīsti Eiropu" un Eiropas Komisijas starptautiskajā ES fondu kampaņā #EUinMyRegion. Skolēnu grupām un interesentiem tika atvērti trīs ES fondu līdzfinansētie projekti – Latvijas Nacionālais mākslas muzejs, Rīgas Doms un "Laimas" šokolādes muzejs. Projektus apmeklēja 208 skolēnu grupas no 9 Latvijas reģionālajām skolām, kopā vairāk kā 400 skolēnu un citu interesentu. Papildus Latvija #EUinMyRegion ietvaros piedalījās blogeru, fotogrāfu konkursos, kā arī konkursā jauniešiem "Dārgumu medības".

Komunikācijas kampaņa par ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodu un kopējo ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas perioda ieguldījumu Latvijā

Tika izveidota nākotnes vizualizācijas platforma tīmekļa vietnē espartevi.lv. Platformu izmantoja vairāk kā 1500 interesenti visā Latvijā, vizualizējot valsts nākotni un pozitīvās pārmaiņas, kuras, pateicoties ES fondu finansējumam, Latvijas iedzīvotāji piedzīvos līdz 2023. gadam.

Platforma tika popularizēta ar reklāmu kinoteātros visā Latvijā, konkursā sociālajos tīklos, bukletos, tīmekļa vietnē esfondi.lv un citur. Kampaņas ietvaros organizētā preses konference par mītiem un patiesību ES fondu jomā guva plašu mediju interesi, iniciējot ap 30 publikāciju medijos. Tika apkopoti un izplatīti ES fondu finansējuma saņēmēju un labuma guvēju pieredzes stāsti un infografikas, veidojot izpratni par 2007. – 2013. gada plānošanas perioda projektu sasniegumiem un ietekmi uz Latvijas labklājību, kā arī esošā plānošanas perioda iespējām.

Sabiedriskās domas izvērtējums

Tirgus un sociālo pētījumu aģentūra "Latvijas Fakti", izmantojot tiešās intervēšanas metode respondentu dzīves vietās, aptaujāja 1029 Latvijas pastāvīgos iedzīvotājus vecumā no 18 līdz 74 gadiem. 2016. gadā ir sasniegts augstākais iedzīvotāju informētības līmenis par Latvijai pieejamajiem ES fondu līdzekļiem – par to dzirdējuši 96% aptaujāto iedzīvotāju. Salīdzinājumā 2015. gadā par ES fondu pieejamību bija informēti 92% aptaujāto.

Ir strauji pieaugusi tīmekļa vietnes esfondi.lv popularitāte – 45% aptaujāto interesentu informāciju meklējuši esfondi.lv. Salīdzinājumā ar 2015. gadu, šī informācijas avota nozīme pieaugusi par 12 procentpunktiem. 72% respondentu atzīst, ka informācija par ES fondiem ir pietiekamā apjomā.

Par kādu konkrētu projektu, kurš realizēts, piesaistot ES fondu līdzekļus, bija dzirdējuši divas trešdaļas jeb 66% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju – apmēram tikpat daudz, cik iepriekšējos gados.

Biežāk atbalstītie priekšlikumi, kas valstij būtu jāuzlabo ES fondu ieviešanā ir stingrāk un efektīvāk sadīt krāpšanu ES fondu jomā (minēja 28% respondentu), stingrāk vērtēt, kādiem projektiem piešķirt līdzekļus (26%) un vairāk informēt sabiedrību par ES fondu pieejamību un to, kā iesniegt projektu (26%).

NĀKAMAJĀ GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI

Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi.

Nodrošināt budžeta disciplīnas ievērošanu atbilstoši Fiskālās disciplīnas likumā noteiktajiem fiskālajiem nosacījumiem, sagatavojot Vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projektu un gadskārtējā valsts budžeta likuma projektu:

1. Veikt 2018. gada pašvaldību finanšu izlīdzināšanu un izstrādāt attiecīgus MK noteikumu projektus
2. Turpināt īstenot atbildīgu fiskālo politiku un fiskālo disciplīnu, kas paredz virzību uz ekonomiskajā ciklā sabalansēta budžeta ieviešanu, ievērojot Fiskālās disciplīnas likumā noteikto
3. Veikt budžeta programmu bāzes izdevumu pārskatīšanu un sasaisti ar plānošanas dokumentos noteiktajiem rezultātiem
4. Fiskāli atbildīgi sagatavot likumprojektu "Par valsts budžetu 2018. gadam"
5. Nodrošināt fiskālo risku vispārējo vadību.
6. Izstrādāt likumprojektu "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2018., 2019. un 2020. gadam" un Sagatavot Latvijas Vispārējās valdības budžeta plāna projektu 2018. gadam iesniegšanai Eiropas Komisijā
7. Izstrādāt Latvijas Stabilitātes programmu 2017. - 2020. gadam

Nodrošināt līdzsvarotu un paredzamu nodokļu politiku, izstrādājot nodokļu politikas plānošanas dokumentus, kā arī ēnu ekonomikas apkarošanas plānu, nodrošinot to ieviešanu un īstenošanu:

1. Nodokļu politikas pamatnostādņu ieviešana, nodrošinot prognozējamu nodokļu politiku
2. Pilnveidot valsts nodokļu, muitas un grāmatvedības valstiskās uzraudzības sistēmu.
3. Izstrādāt normatīvos aktus, lai ieviestu ES normatīvos aktus muitas lietās sabalansējot valsts budžetu un komersantu būtiskās intereses
4. Normatīvo aktu izstrāde, lai pilnveidotu izložu un azartspēļu jomas un nodokļu un nodevu regulējumu
5. Valsts budžeta netieši sniegtā finansējuma lietderības izlietojums sabiedriskā labuma organizācijām
6. Administratīvā sloga mazināšana grāmatvedības jomā fiziskajām personām
7. Nodrošināt izvēles iespējas Latvijā reģistrētajām kapitālsabiedrībām sagatavot gada pārskatu pēc starptautiskajiem grāmatvedības standartiem
8. Administratīvā sloga mazināšana sodu piemērošanā un Padziļinātās sadarbības programmas darbības nodrošināšanā
9. Akcīzes nodokļa administrēšana pēc dabasgāzes tirgus atvēršanas

Nodrošināt kvalitatīvu, mērķtiecīgu un efektīvu ES fondu investīciju novirzīšanu tautsaimniecībā:

10. Veikt EEZ un Norvēģijas finanšu instrumentu Saprāšanās memorandu izstrādi un koordināciju, pārstāvēt Latvijas intereses atbalsta jomu, apmēru un ieviešanas mehānismu definēšanā, kā arī izstrādāt EEZ un Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešanas nacionālo sistēmu
11. Veikt pasākumus 2014.-2020.gada plānošanas perioda projektu ieviešanas intensificēšanai, tajā skaitā projektu ikmēneša ieviešanas plānu izpildes disciplīnas stiprināšanai.
12. Nodrošināt efektīvu, stratēģisku, uz rezultātiem balstītu ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ieviešanu, sagatavojot nepieciešamos grozījumus darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība"
13. Veikt atbildīgo iestāžu, sadarbības iestādes un republikas pilsētu pašvaldību darbības uzraudzību un kontroli pār institūcijām noteiktajām deleģētajām pilnvarām, lai gūtu pārliecību par to atbilstību normatīvajiem aktiem, t.sk. nodrošināt galīgās pārbaudes integrētu teritoriālo investīciju projektu iesniegumu atlašu ietvaros
14. Nodrošināt Revīzijas iestādes veikto vadības un kontroles sistēmas auditu un darbību revīziju ietvaros atbildīgajām iestādēm, sadarbības iestādei un Sertifikācijas iestādei izteikto ieteikumu ieviešanas uzraudzību

Nodrošināt stabilu finanšu sektora attīstību, kas veicina Latvijas ekonomikas ilgtspējīgu izaugsmi:

15. Īstenojot Finanšu sektora attīstības plāna 2017.-2019.gadam iekļautos rīcības virzienus, pilnveidot finanšu tirgu regulējošos normatīvos aktus, kas atbalsta finanšu sektora attīstību
16. Balstoties uz Nacionālo risku novērtējumu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas riska pārvaldībai publiskā un privātā sektora struktūrās, izstrādāt un iesniegt apstiprināšanai MK visaptverošu politikas plānošanas dokumentu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā, aptverot arī starptautiskos standartus, kas ietverti Finanšu darījumu darba grupas rekomendācijas
17. Nodrošināt publisko iepirkumu regulējuma reformas pabeigšanu, pieņemot Publisko iepirkumu likumu, Sabiedrisko pakalpojumu likumu, grozījumus Publiskās un privātās partnerības likumā un no tiem izrietošos Ministru kabineta noteikumus;
18. Nodrošināt valsts nekustamo īpašumu apsaimniekošanas pilnveidošanu, pieņemot jaunus MK noteikumus par publiskas personas mantas iznomāšanas kārtību un MK noteikumu projektu par publiskas personas zemes nomu.

IESTĀDES FINANŠU SAISTĪBAS

Ministrijai nav finanšu saistību.